

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ПЕРЕХІДНА КНИГА МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

за період з червня 2020 по березень 2023

КИЇВ – 2023

Зміст

ВСТУП	2
ПРО МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ	3
Мандат Міністра освіти і науки України	4
Повноваження державного секретаря	4
Директорат європейської інтеграції, бюджетування та узгодження політик	4
Директорати політик	4
Структурні підрозділи впровадження політики	4
Секретаріат	5
I. ПРИОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРАХ ОСВІТИ І НАУКИ	6
II. ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ (у звітному періоді)	9
2.1. Основні результати діяльності МОН	9
2.2. Пріоритетні завдання на короткостроковий період (за сферами)	13
III. ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ	16
3.1. Поступ до членства в Європейському Союзі	16
3.2. Участь України в програмах Європейського Союзу	17
IV. КОРОТКИЙ ОГЛЯД СФЕР ПОЛІТИК (у розрізі директоратів політик)	20
4.1. Дошкільна, шкільна, позашкільна та інклюзивна освіта	20
4.2. Професійна (професійно-технічна) освіта	26
4.3. Вища, фахова передвища освіта та освіта дорослих	29
4.4. Наука та інновації	33
4.5. Цифрова трансформація освіти і науки	37
V. СПІВПРАЦЯ З ПАРТНЕРАМИ З РОЗВИТКУ	41
5.1. Секторальна робоча група (СРГ) “Освіта і наука”	41
5.2. Співробітництво з міжнародними організаціями та глобальними фондами	42
5.3. Участь у міжнародних освітніх дослідженнях	45
VI. ДОДАТКИ	46
Бюджет МОН на 2023 рік	46
Стан розроблення нормативно-правових актів (березень 2023)	49
ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ	52
Перелік скорочень	53

ВСТУП

Мета документа

Документ містить основні відомості про Міністерство освіти і науки України як центральний орган виконавчої влади у сферах освіти і науки, інформацію про результати діяльності у сферах повноважень МОН за червень 2020 – березень 2023 роки, основні середньострокові та короткострокові завдання державної політики у сферах.

Структура документа: загальна інформація про МОН; пріоритетні напрями діяльності та інформація про формування і реалізацію державної політики у сферах освіти і науки (основні результати роботи МОН, пріоритетні завдання на короткостроковий період у розрізі сфер політик); результати та завдання європейської інтеграції освіти і науки; опис сфер політик та стану справ у них (проблеми, цілі, результати, завдання державної політики на 2023 рік); інформація про співпрацю з міжнародними донорами та партнерами з розвитку; додатки.

ПРО МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ВІЗІЯ МОН

МОН України – відкритий і зорієнтований на взаємодію і партнерство центральний орган виконавчої влади, що відповідає перед суспільством за стійкий та інноваційний розвиток системи освіти і науки країни на національному, європейському та глобальному рівнях, має довіру освітянської спільноти, міжнародних партнерів і українського суспільства в цілому.

Місія МОН

Творення в Україні інклюзивного та інноваційного суспільства освіченого загалом, в якому кожен громадянин має рівні можливості для розвитку своїх обдарувань впродовж життя заради власної особистої самореалізації, формування згуртованої спільноти громадян, спроможних до активної творчої співучасті у стійкому інноваційному розвитку України.

Цінності МОН

Відкритість

Довіра

Відповідальність та підзвітність

Партнерство

Доброчесність

Професійність та експертиза

Клієнтоорієнтованість

Головні завдання МОН:

- 1) забезпечення формування та реалізація державної політики у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій;
- 2) забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

Відповідно до завдань Положенням про Міністерство освіти і науки визначено функції МОН як центрального органу виконавчої влади - <https://cutt.ly/NunY63D>.

Інформація про апарат МОН

Загальна штатна чисельність апарату МОН – **368 штатних одиниць**:

Міністр

Державний секретар

Заступники Міністра – 6 штатних одиниць (перший заступник, заступник з питань європейської інтеграції, заступник з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації, три заступники)

Директорати – **164 штатні одиниці**, у тому числі фахівці з питань реформ – 84

Структурні підрозділи впровадження політики – **44 штатні одиниці**

Секретаріат – **148 штатних одиниць**

Патронатна служба Міністра – **4 штатні одиниці**

Кількість вакантних посад (01.03.2023) – 61

Мандат Міністра освіти і науки України

МОН очолює Міністр, який призначається на посаду за поданням Прем'єр-міністра України і звільняється з посади Верховною Радою України.

Детально повноваження Міністра визначено у п.10 Положення про МОН <https://cutt.ly/NunY63D>.

Міністр має шість заступників, які призначаються на посаду та звільняються з посади Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра.

Повноваження державного секретаря

Забезпечення діяльності Міністра та організації роботи з виконання завдань Міністерства покладається на державного секретаря Міністерства. Детально повноваження державного секретаря визначено у п.10.2 Положення про МОН <https://cutt.ly/NunY63D>.

Державний секретар МОН – **Сергій Захарін**.

Директорат європейської інтеграції, бюджетування та узгодження політик

Повноваження директорату: організаційне, експертно-аналітичне, інформаційне забезпечення діяльності МОН з питань координації, наступності та послідовності формування і реалізації державної політики у сферах освіти і науки; організація та координація стратегічного та оперативного планування, середньострокового та поточного бюджетного планування в сферах освіти і науки; забезпечення наступності діяльності Міністерства; координація виконання євроінтеграційних зобов'язань у сферах освіти і науки; співпраця з міжнародними партнерами; участь у формуванні та реалізації санкційної політики у сферах освіти і науки; забезпечення формування та реалізації гендерної політики в сферах освіти і науки, створення безпечного освітнього середовища, забезпечення обрахунку та розподілу обсягів освітньої субвенції.

Директорати політик

МОН забезпечує формування та реалізацію державної політики у таких сферах: дошкільної освіти; загальної середньої освіти; фахової передвищої освіти; вищої освіти та освіти дорослих; професійної (професійно-технічної) освіти; інклюзивної освіти; позашкільної освіти; науки (наукової та науково-технічної діяльності), інновацій та трансферу технологій; цифровізації освіти і науки.

Формування державної політики у відповідних сферах є ключовою функцією п'яти [директоратів](#) політик:

- директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти
- директорату цифрової трансформації
- директорату професійної освіти
- директорату вищої, фахової передвищої освіти
- директорату науки та інновацій

Структурні підрозділи впровадження політики

департамент атестації кадрів вищої кваліфікації
управління міжнародного співробітництва та протоколу

Секретаріат

Функції забезпечення діяльності МОН (організаційне, правове, матеріально-технічне та інше забезпечення діяльності апарату) реалізуються секретаріатом, що складається із таких самостійних структурних підрозділів:

- департамент фінансування державних і загальнодержавних видатків
- управління з питань державного майна та підприємств
- департамент правового забезпечення
- департамент кадрового забезпечення
- департамент забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій
- управління бухгалтерського обліку та звітності
- відділ преси та інформації
- відділ внутрішнього аудиту
- сектор мобілізаційної роботи, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності
- спецсектор
- сектор з питань запобігання та виявлення корупції

Стратегічне та оперативне планування діяльності МОН

Пижов Олександр - генеральний директор директорату європейської інтеграції, бюджетування та узгодження політик

МОН здійснює діяльність з урахуванням положень Програми діяльності Кабінету Міністрів України, Угоди про асоціацію між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого боку, Національної економічної стратегії на період до 2030 року, Стратегії людського розвитку, Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки, Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 роки, з урахуванням Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року та планів дій щодо виконання зазначених стратегічних документів.

У МОН запроваджено систему стратегічного планування на основі принципів управління, орієнтованого на результат (Results-Based Management). Використовуючи інструментарій RBM, розроблено [стратегічний план](#) Міністерства освіти і науки України до 2024 року, який реалізувався директоратами МОН до введення воєнного стану. На основі стратегічного плану розроблялися щорічні [оперативні плани](#) МОН.

У березні 2022 року з метою забезпечення та організації освітнього процесу в закладах освіти і наукової та інноваційної діяльності наукових установ у період воєнного стану був розроблений план роботи МОН на поточний, коротко- та середньостроковий період в умовах військової агресії РФ.

Також у 2022 році робочою групою з питань освіти і науки при Національній раді з відновлення України від наслідків війни напрацьовано [розділ](#) "Освіта і наука" до проекту Плану відновлення України. У вересні-жовтні 2022 року МОН організовано громадське обговорення проекту плану та його доопрацювання.

Стратегічні та операційні цілі проекту плану покладено в основу [Оперативного плану МОН на 2023 рік](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 10.01.2023 р. № 15.

Моніторинг виконання оперативного плану МОН здійснюється щомісячно та щоквартально. У кінці року готується звіт про виконання Оперативного плану МОН, який оприлюднюється на офіційному сайті МОН.

I. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРАХ ОСВІТИ І НАУКИ

Широкомасштабна агресія російської федерації проти України спричинила низку гострих проблем у сферах освіти, науки та інновацій. Агресор свідомо атакує освітню та наукову інфраструктуру, використовує освіту як зброю на тимчасово окупованих територіях, насильно впроваджуючи російські навчальні програми та підручники.

Війна негативно вплинула на доступність навчання для українських учнів та студентів, створивши загрозу зниження якості освіти в цілому. Частина учасників освітнього процесу була змушена тимчасово переїхати у безпечніші регіони України або виїхати за її межі (за кордоном продовжують перебувати близько **505 тис. учнів**, з них – 1346 дітей з особливими освітніми потребами, та **12,5 тис. педпрацівників**). Тимчасово переміщено понад **130** закладів фахової передвищої та вищої освіти та їхніх підрозділів.

Внаслідок воєнних дій значна кількість здобувачів освіти та педагогів отримали травматичний досвід та потребують психологічної підтримки й допомоги.

Станом на 16 березня 2023 року пошкоджено **3156** закладів освіти, з них **440** повністю зруйновано, значного руйнування зазнало близько **15%** дослідницької інфраструктури освітніх та наукових установ. У більшості закладів на територіях, які були під тимчасовою окупацією, знищено, пошкоджено або викрадено обладнання. Частина будівель потребує повної відбудови або капремонту, тисячі приміщень – термінового косметичного ремонту. Втрачена значна частина шкільних автобусів, що унеможлиблює системне підвезення учнів до закладів освіти в сільській місцевості.

Близько 5% наукових та 8% науково-педагогічних працівників ЗВО з початку війни виїхали до інших країн. За межами місць свого проживання опинилися близько 17% працівників НАН України (з них понад 10% – науковці).

Одночасно освітня система продемонструвала високий рівень стійкості у воєнний час – після вимушених канікул на початку війни вже з 14 березня 2022 року більшість закладів освіти відновили освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання та завершили навчання у червні-липні. 1 вересня 2022 року переважна більшість закладів освіти розпочала новий 2022/2023 навчальний рік. Станом на 3 лютого 2023 року здійснюється освітній процес у 12 938 закладах ЗСО, з них: за очною формою надають освітні послуги 4 344 заклади ЗСО (1 257 294 учні); за дистанційною формою 4 227 закладів ЗСО (1 573 872 учнів); за змішаною – 4 367 закладів ЗСО (1 142 915 учнів). 10 105 закладів ЗСО надають освітні послуги внутрішньо переміщеним здобувачам освіти (161 002 учнів).

Основними секторальними **пріоритетами воєнного часу** залишаються:

забезпечення стійкості сфер освіти і науки під час війни, зокрема створення безпечних та гнучких умов для сталого навчання та викладання, забезпечення доступності та безперервності освіти незалежно від безпекової ситуації, відновлення наукових досліджень;

розбудова і впровадження комплексної системи психологічної підтримки та супроводу учасників освітнього процесу, які постраждали внаслідок воєнних дій;

продовження політики цифрової трансформації освіти і науки, зокрема покращення доступу до Інтернету, оновлення цифрового освітнього середовища, розвиток цифрових компетентностей, дебюрократизацію управління освітою і наукою, забезпечення цифровими пристроями насамперед найбільш уразливих категорій.

За оцінками європейських партнерів, українська освіта і наука вже мають значний ступінь інтегрованості з європейським освітнім та дослідницьким простором. Планується зберегти євроінтеграційний поступ та забезпечити імплементацію європейських принципів, підходів та практик в освітній та науковій сферах.

У **відбудовчий період** важливо продовжити розпочаті реформи освіти і науки, спрямовані на розвиток та посилення людського потенціалу країни (продовження реформи Нової української школи; розбудова сучасної, доступної та безпечної мережі закладів освіти; реалізація стратегії розвитку вищої освіти; підготовка кваліфікованих фахівців для потреб повоєнного ринку праці, відновлення грантової підтримки наукових досліджень тощо).

З огляду на обмежені бюджетні можливості України, зростає актуальність реформування підходів до фінансування освіти (у тому числі перехід до нового формату оплати праці та винагород у секторі) шляхом підвищення ефективності використання наявних ресурсів і залучення додаткових коштів для підвищення якості освіти та реалізації стратегічних пріоритетів розвитку сфери.

Робочою групою з питань освіти і науки при Національній раді з відновлення України від наслідків війни спільно з МОН у 2022 році було напрацьовано пропозиції щодо пріоритетних реформ, ініціатив, проєктів нормативно-правових актів, прийняття та реалізація яких є необхідними у воєнний і післявоєнний періоди, та підготовлено **проєкт Плану відновлення України** ([розділ "Освіта і наука"](#)).

Стратегічні цілі та завдання цього плану враховані у програмі трансформації "[Освіта 4.0: український світанок](#)", презентованій 9 грудня 2022 року на засіданні Уряду. Також план є основою для оперативного планування у сферах освіти і науки.

Імплементация плану передбачає активне залучення територіальних громад (зокрема засновників шкіл та закладів дошкільної освіти) та місцевих управлінців, а також закладів освіти та наукових установ. У воєнний період **регіони та органи місцевого самоврядування** залучені в частині забезпечення доступу до освіти за всіма рівнями, розміщення та забезпечення функціонування закладів освіти, переміщених з тимчасово окупованих територій. У період відновлення регіони та органи місцевого самоврядування відіграватимуть значну роль у відбудові та модернізації пошкодженої та зруйнованої освітньої інфраструктури, забезпеченні рівного доступу до освіти.

План системно охоплює питання **гендерної рівності**, зокрема прийняття Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року на виконання зобов'язань в межах Партнерства Біаррітц, врахування гендерно-чутливих підходів до організації освітнього середовища та при оновленні змісту освіти, популяризації професійної (професійно-технічної) та STEM-освіти, зокрема для подолання гендерних стереотипів, проведення гендерного аудиту закладів освіти.

Наскрізним пріоритетом розвитку сфери освіти є дотримання принципу **інклюзивності**, зокрема шляхом забезпечення доступності освіти для вразливих категорій, а також осіб з особливими освітніми потребами, організації інклюзивного навчання, врахування вимог до архітектурної доступності при відновленні та модернізації будівель та приміщень освітніх установ.

Передбачене планом оновлення змісту шкільної освіти спрямоване на формування знань, умінь, ставлень та цінностей для досягнення очікуваних суспільних результатів, зокрема переходу до **зелених і цифрових технологій**, зміцнення демократичних суспільств, формування екологічної компетентності. У науковій сфері Україна долучатиметься до реалізації цілей Європейського зеленого курсу (European Green Deal) в межах євроінтеграційних процесів, зокрема шляхом участі українських установ та організацій в програмі "Горизонт Європа".

З метою **подолання корупційних ризиків** та забезпечення прозорості у сферах планом передбачені автоматизація та де бюрократизація управління освітою і наукою, зокрема впровадження інформаційних систем, широке застосування технологій зовнішнього незалежного оцінювання для вступу на різні рівні освіти, запровадження системних опитувань учасників освітнього процесу щодо фактів корупції, дискримінації та академічної недобросовісності.

Використані показники досягнення цілей Плану синхронізовані з національними та глобальними індикаторами, а також узгоджені з завданнями **Цілей сталого розвитку**, серед яких: ЦСР 4 "Якісна освіта", зокрема щодо охоплення дітей навчанням на різних рівнях освіти, забезпечення рівного доступу до якісної освіти, ЦСР 5 "Гендерна рівність" та ЦСР 9 "Промисловість, інновації та інфраструктура". Крім того, планується розроблення Дорожньої карти використання науки, технологій та інновацій для досягнення Цілей сталого розвитку.

Свою діяльність МОН зосередив на формуванні та реалізації політик з урахуванням викликів воєнного часу **за такими пріоритетними напрямками:**

- **безпечна, доступна та якісна освіта**
якісна дошкільна, шкільна, інклюзивна та позашкільна освіта конкурентоспроможна професійна (професійно-технічна), фахова передвища, вища освіта та освіта дорослих
- **наука та інновації для високотехнологічного розвитку**
- **цифрова трансформація освіти і науки**
- **європейська інтеграція освіти і науки**

Пріоритетними завданнями МОН у воєнний та повоєнний період є:

- формування та реалізація державної політики у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності з метою забезпечення сталого функціонування сфер освіти і науки у період воєнного стану;
- розбудова цифрової освітньої та наукової екосистеми, у тому числі шляхом запровадження “цифрового освітнього паспорта”, оновлення цифрового освітнього середовища, розвитку цифрових компетентностей, дебюрократизації управління освітою і наукою, автоматизації послуг і процесів у сферах освіти і науки;
- трансформація дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, спеціалізованої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, освіти дорослих з метою розвитку та посилення людського потенціалу країни у повоєнний період (продовження реформи Нової української школи; розбудова сучасної, доступної та безпечної мережі закладів освіти; реалізація стратегії розвитку вищої освіти; підготовка кваліфікованих фахівців для потреб повоєнного ринку праці; розбудова комплексної системи психологічної підтримки та супроводу учасників освітнього процесу тощо);
- реалізація реформ у сферах науки та інновацій задля відновлення економіки та розбудови обороноздатності України (розширення грантової підтримки наукових досліджень; відновлення та модернізація наукової та інноваційної інфраструктури);
- гармонізація освітнього і наукового законодавства України з законодавством Європейського Союзу, імплементація європейських принципів, підходів та практик в освітній та науковій сферах;
- реформування підходів до фінансування освіти шляхом підвищення ефективності використання наявних ресурсів і залучення додаткових коштів для підвищення якості освіти та реалізації стратегічних пріоритетів розвитку сфери (запровадження моделей “гроші за дитиною”; розроблення нової системи оплати праці тощо).

II. ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ (у звітному періоді)

2.1. Основні результати діяльності МОН

[МОН у 2020-2022](#) роках основну увагу спрямовувало на забезпечення доступу до якісної освіти, створення безпечних і комфортних умов навчання у закладах освіти, збереження та розвиток наукового потенціалу країни.

У сфері освіти:

- **Організовано освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання** для здобувачів загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, створено умови для дистанційного навчання учнів з ООП спеціальних закладів освіти; визначено особливості організації роботи закладів дошкільної освіти та інклюзивно-ресурсних центрів, надання (проведення) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (занять) на період воєнного стану;
- за результатами домовленостей МОН з партнерами з розвитку, протягом 2022 року було досягнуто домовленостей щодо **передачі понад 100 тис. електронних пристроїв для учасників освітнього процесу** (педагогічні працівники, здобувачі освіти);
- **забезпечено доступ до цифрового контенту для учасників освітнього процесу** (створено вебплатформу дистанційного навчання “Всеукраїнська школа онлайн” для учнів 5-11 (12) класів; мобільний застосунок “Вивчаю - не чекаю” для учнів початкових класів; цифрові інтерактивні версії підручників для початкових класів; досягнуто домовленостей із лідерами ринку онлайн-навчання – платформами Coursera, Udey, edX та Labster про надання безоплатного доступу до курсів українським студентам);
- за підтримки партнерів з розвитку та технологічних компаній **проведено тренінги, курси підвищення кваліфікації з цифрової компетентності** для більш ніж 130 тис. педагогічних, науково-педагогічних працівників;
- **забезпечено надання освітніх послуг для дітей, які перебувають на лікуванні або реабілітації в закладах охорони здоров’я.** На початку 2022/2023 навчального року спільно з громадською організацією “Маленьке серце з мистецтвом” утворено 8 освітніх центрів, які розташовані в закладах охорони здоров’я. Це надало можливість забезпечувати освітніми послугами дітей, які перебувають на стаціонарному лікуванні або яким надається реабілітаційна допомога;
- **схвалено Концепцію Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти** на 2022-2027 роки (розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2021 року №1619-р);
- **затверджено Державний стандарт професійної (професійно-технічної) освіти** (постанова Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 № 1077);
- **запроваджено внутрішню академічну мобільність учнів професійної (професійно-технічної) освіти.** Кожен учень незалежно від фактичного місця перебування в межах України отримав можливість навчатися в будь-якому закладі П(ПТ)О (за умов наявності підготовки за відповідною професією). Положенням про внутрішню академічну мобільність передбачено збереження за здобувачами П(ПТ)О базового закладу П(ПТ)О на період навчання в закладі П(ПТ)О-партнері місця навчання, виплати стипендії та всіх інших соціальних виплат згідно із законодавством. **Правом на академічну мобільність скористалися понад 300 осіб;**
- **підписано Фінансову угоду “Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні”** між Україною та Європейським інвестиційним банком для створення Центрів професійної досконалості на 58 млн євро;

- **створено можливості для здобуття професійної (професійно-технічної) освіти без повної загальної середньої освіти та незалежно від місця реєстрації**, а також гарантовано безоплатне отримання другої робітничої професії (внесено зміни до Закону України "Про професійну (професійно-технічну) освіту");
- **спрощено процедуру затвердження регіонального замовлення та внесення змін до нього**. Запропоновано під час правового режиму воєнного стану регіональне замовлення формувати департаментами (управліннями) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій без погодження з регіональними радами професійної (професійно-технічної) освіти. Також частково змінено строки формування та погодження регіонального замовлення. У 2022 році регіональне замовлення виконано на 91%;
- **запущено платформу для дистанційного навчання "Професійна освіта онлайн"**. На платформі розміщено 29 короткотермінових курсів для здобувачів професійних кваліфікацій, які розроблені/адаптовані за підтримки міжнародних партнерів;
- **схвалено Стратегію розвитку вищої освіти в Україні на 2022—2032 роки** (розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 р. № 286-р). Визначено основні цілі та пріоритети розвитку вищої освіти з урахуванням глобальних тенденцій світової економіки, реалізація якої дозволить сфокусувати політики на відбудову та продовження реформування системи вищої освіти в післявоєнний період. Очікуваним результатом реалізації Стратегії є створення сучасної ефективної системи вищої освіти, яка задовольняє потреби громадян, економіки та суспільства, має гідну репутацію та є конкурентоспроможною на внутрішньому та світовому ринку освітніх послуг;
- **переміщено 140 закладів фахової передвищої, вищої освіти, відокремлених структурних підрозділів** (31 ЗВО, 44 ЗФПО, 65 ВСП). Переміщення закладів дозволило забезпечити безперервність освітнього процесу та доступ до освіти протягом вступної кампанії у 2022 році, а також зберегти людський капітал. У переміщених закладах освіти навчається майже **60 тис.** здобувачів та працює понад **10 тис.** викладачів;
- **забезпечено організацію і проведення основної, додаткової та спеціальної сесій НМТ у тимчасових екзаменаційних центрах України та країнах Європи**. Всього отримали результати НМТ понад 214 000 учасників (187 345 вступників взяли участь в основній сесії, 21 814 – у додатковій, майже 5000 – у спеціальній). 23 098 осіб, тобто приблизно десята частина від усіх учасників НМТ (із 28 746, які зареєструвалися для проходження НМТ за кордоном), мали змогу вступити до українських закладів вищої освіти за кордоном;
- **нормативно врегульовано вступ до ЗВО та ЗФПО осіб із тимчасово окупованих територій, територій активних бойових (воєнних) дій**. Визначено особливості зарахування осіб, які проживають на тимчасово окупованій рф території України або місце проживання яких зареєстровано (задекларовано) на особливо небезпечній території, для здобуття фахової передвищої, вищої освіти, осіб, які переселилися з тимчасово окупованої рф території України після 1 січня 2022 року, зокрема щодо ситуації відсутності певних документів під час вступу. Кількість вступників, яких зараховано до закладів вищої освіти за квотою 2 у 2022 році, склала **12,37 тис. осіб**;
- **внесено законопроект "Про освіту дорослих" на розгляд Верховної Ради України** (реєстраційний №7039 від 10.02.2022). Визначено правові, організаційні та економічні засади функціонування і розвитку освіти дорослих як системи освітніх заходів та практичної діяльності, спрямованих на опанування дорослою особою знаннями, вміннями та навичками шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти з метою особистісного та професійного розвитку, адаптації до соціальних, економічних та інших змін у суспільстві. За умови ухвалення проекту Закону України створюються умови для ефективної співпраці всіх заінтересованих сторін з метою реалізації права дорослої особи на безперервне навчання впродовж життя для задоволення її особистісних потреб з урахуванням пріоритетів суспільного розвитку та запитів економіки;

- **схвалено Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року** та операційний план з її реалізації на 2022-2024 роки (розпорядження КМУ від 20 грудня 2022 року №1163-р). Стратегія визначає базові принципи, цільові групи, стратегічні цілі та завдання щодо реалізації державної політики стосовно забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері освіти. Метою Стратегії є також запобігання та протидія будь-якій дискримінації у сфері освіти для всіх учасників освітнього процесу на всіх рівнях освіти;
- **затверджено Порядок використання коштів з рахунку МОН для потреб освіти і науки** в межах ініціативи Президента України Володимира Зеленського [UNITED24](#). Першочергово кошти, що надійдуть на рахунок МОН, спрямують на забезпечення потреб освіти і науки у регіони, які найбільше постраждали від бойових дій, зокрема на відновлення роботи державних та комунальних закладів освіти і науки, придбання засобів навчання для потреб освіти і науки; придбання комп'ютерного та іншого обладнання, програмного забезпечення; створення освітніх програм та інструментів; придбання шкільних автобусів; відновлення та модернізацію мережі дослідницької та інноваційної інфраструктури.

У сфері науки та інновацій:

Для підтримки наукової та науково-технічної діяльності, розвитку дослідницької та інноваційної інфраструктури здійснено такі кроки за напрямками:

Законодавче врегулювання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності і трансферу технологій:

- **ратифіковано Угоду між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії**, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій "Горизонт Європа" та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021 - 2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій "Горизонт Європа";
- **ухвалено Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо активізації діяльності та розвитку наукових парків"**;
- **схвалено Концепцію Державної цільової програми розвитку дослідницьких інфраструктур в Україні до 2026 року**;
- **визначено основні засади діяльності Центрів колективного користування науковим обладнанням** як осередків надання доступу до наукового обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок суб'єктами наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності;
- Урядом схвалено законопроекти **"Про інноваційні парки"**; **"Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо стимулювання інноваційної діяльності бюджетних установ"** (реєстр. № 5529 від 20.05.2021); **"Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання діяльності у сфері трансферу технологій"** (реєстр. № 4623 від 21.01.2021); "Про внесення змін до Закону України **"Про наукову і науково-технічну експертизу"** (реєстр. №5878);
- **затверджено план заходів на 2021-2023 роки** з реалізації Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (розпорядження КМУ від 9 грудня 2021 р. № 1687-р);
- **запроваджено електронну систему реєстрації науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій з віддаленим доступом** (наказ Міністерства освіти і науки України від 24 березня 2022 року № 271, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 червня 2022 року за № 640/37976)

Підтримка молодих учених, фінансування наукових досліджень:

- у 2020-2022 роках **профінансовано 495 наукових проєктів** молодих учених на суму 308 211,3 тис. грн та **2328 наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок** на суму 1 797 781,7 тис. грн; **реалізовано 306 науково-дослідних проєктів** в межах міжнародного науково-технічного співробітництва на суму 40 804,5 тис. грн;
- у 2022 році **профінансовано 7 прикладних досліджень** з розроблення наукових засад

державної політики у сферах освіти і науки на суму 18405,2 тис. грн;

- **присуджено 8 премій КМУ за розроблення і впровадження інноваційних технологій** (5 у 2020 розміром 200 тис. грн, 3 у 2021 – 333 тис. грн кожна) та 5 премій КМУ (50 тис. грн кожна) у 2022 році;
- забезпечено призначення **стипендій КМУ молодим ученим**: протягом 2020-2021 років виплачено 265 стипендій, у 2022 році відібрано 264 претенденти на виплату стипендій на наступні два роки;
- **запроваджено базове фінансування науки в ЗВО** за результатами державної атестації в межах провадження наукової (науково-технічної) діяльності, у 2021 році виділено кошти в обсязі 100 млн грн, у 2022 – з урахуванням скорочення видатків загального фонду державного бюджету – 20,25 млн грн;
- щорічно проводиться конкурс науково-технічних розробок за державним замовленням: за результатами конкурсу у 2020-2022 рр. було профінансовано виконання **85 науково-технічних розробок на суму 101 403,452 тис. грн**;
- **визначено процедуру реалізації права на академічну мобільність**, порядок проходження, визнання та зарахування результатів академічної мобільності для українських учасників у межах міжнародної співпраці в галузі освіти, науки, інновацій (постанова КМУ від 13.05.2022 №599).

Основні результати 2020-2022 [ШКОЛА І ДОШКІЛЛЯ](#)

Основні результати 2020-2022 [П\(ПТ\)О](#)

Основні результати 2020-2022 [НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ](#)

Основні результати 2020-2022 [ВИЩА, ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА ОСВІТА](#)

[ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ](#)

2.2. Пріоритетні завдання на короткостроковий період (за сферами)

Реалізація завдань/кроків [Плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік](#), затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 березня 2023 р. № 221-р, та [Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2023 рік](#), затвердженого Постановою Верховної Ради України від 7 лютого 2023 року № 2910-ІХ.

У сферах дошкільної, шкільної, інклюзивної та позашкільної освіти:

- **Облаштування безпечних умов у закладах освіти**

схвалення Концепції безпеки закладів освіти; забезпечення закладів освіти захисними спорудами цивільного захисту; організація безпечного освітнього середовища, зокрема з урахуванням архітектурної доступності для дітей з інвалідністю

- **Забезпечення доступності освіти шляхом підвезення учасників освітнього процесу, зокрема дітей з особливими освітніми потребами**

організація безпечного підвезення учнів, включаючи осіб з особливими освітніми потребами, до закладів загальної середньої освіти для забезпечення рівного доступу до якісної освіти

- **Затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти**

продовження реформи Нової української школи на рівні профільної середньої освіти; оновлення змісту профільної середньої освіти, що дасть змогу формувати в учнів необхідні для життя компетентності

- **Забезпечення учнів 6-х класів та педагогічних працівників підручниками відповідно до нового державного стандарту базової загальної середньої освіти, у тому числі для учнів з особливими освітніми потребами**

упровадження нового змісту освіти у шостих класах Нової української школи для досягнення здобувачами освіти очікуваних результатів навчання відповідно до державного стандарту базової загальної середньої освіти

- **Впровадження сертифікації вчителів української мови й математики базової середньої освіти**

заохочення педагогічних працівників з високим рівнем педагогічної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню

- **Розвиток системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді на рівні регіонів та територіальних громад**

формування патріотичної свідомості та відповідальності учнівської молоді, поваги до національних, історичних, культурних і духовних цінностей українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, турботи про спільне благо, природу, збереження та вшанування національної пам'яті, формування активної громадянської позиції

У сфері професійної освіти:

- **Затвердження методичних рекомендацій щодо формування оптимальної мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти**

формування оптимальної мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти шляхом застосування єдиних підходів та критеріїв

- **Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту про внесення змін до Закону України “Про забезпечення організаційно правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” щодо фахової освіти**

врегулювання питань соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, під час дії воєнного стану в Україні, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливий період)

У сферах вищої, фахової передвищої освіти та освіти дорослих освіти:

- **Внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій у вищій освіті**

імплементация європейських принципів та практик у сферу вищої освіти щодо запровадження міждисциплінарних освітніх програм на бакалаврському рівні та гнучкої тривалості завершення навчання, забезпечення вибору здобувачем вищої освіти освітніх програм, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують, видів, форм і темпу здобуття освіти, освітніх компонентів і рівня їх складності, врегулювання питання освітньої кваліфікації, академічних та професійних прав випускників міждисциплінарних освітніх програм

- **Внесення змін до законів України щодо модернізації мережі закладів фахової передвищої, вищої освіти**

унормування процесу оптимізації мережі закладів фахової передвищої, вищої освіти

- **Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроєкту про національну систему кваліфікацій**

завершення законодавчого оформлення національної системи кваліфікацій; забезпечення взаємодії всіх зацікавлених сторін щодо визнання результатів навчання та інших механізмів взаємозв'язку освіти і професійної підготовки з потребами ринку праці

- **Приведення переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, у відповідність до Міжнародної стандартної класифікації освіти**

забезпечення порівнюваності та визнання українських освітніх кваліфікацій в Європі та світі

У сферах науки та інновацій:

- **Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України:**

законопроєкту про систему пріоритетних напрямів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні

забезпечення проведення наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок в Україні у межах реалізації законодавчо визначених пріоритетів пріоритетних напрямів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, орієнтованих на досягнення Цілей сталого розвитку та потреби відновлення України від наслідків війни

законопроєкту про внесення змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо встановлення цільових показників діяльності наукових установ, визначення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ

запровадження цільових показників діяльності керівників наукових установ, запровадження обов'язкового розроблення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ з метою оцінки ефективності їх роботи та прийняття обґрунтованих управлінських рішень

законопроєкту про підтримку і розвиток інноваційної діяльності

визначення правових та економічних засад підтримки та розвитку інноваційної діяльності України, створення сприятливих умов для провадження інноваційної діяльності, визначення засад державної політики у сфері розвитку інновацій, підтримки та стимулювання інноваційної діяльності

законопроєкту щодо внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених

створення умов та правил забезпечення діяльності суб'єктів дослідницької інфраструктури та сприяння їх об'єднанню з метою оптимального використання їхніх ресурсів, оновлення об'єктів дослідницької інфраструктури; застосування до визначення терміну “молодий вчений” критерію кількості років після отримання наукового ступеня

проєкту постанови Кабінету Міністрів України щодо реалізації експериментального проєкту зі створення на базі закладів вищої освіти та наукових установ мережі стартап-школа-інкубатор-акселератор

підвищення рівня залучення науковців до інноваційної діяльності, впровадження (комерціалізації) результатів наукових досліджень, а також створення належних умов для здійснення інноваційної

діяльності новаторами, що створюють конкурентоздатну інноваційну та високотехнологічну продукцію

- **Розроблення Дорожньої карти використання науки, технологій та інновацій для досягнення Цілей сталого розвитку**

мобілізація потенціалу науки, технологій та інновацій для відновлення розвитку економіки України від наслідків воєнних дій, пандемії та досягнення національних ЦСР до 2030 року, що базується на фактичних даних, фінансових ресурсах та партнерстві з бізнесом і громадськістю

- **Долучення України до органів ОЕСР, які відповідають за політику у сфері науки, технологій та інновацій, а також до стандартів ОЕСР у цій сфері**

запровадження рамки роботи з даними у сфері науки, техніки та інновацій, яка дасть змогу отримувати релевантні та надійні дані шляхом адаптації в Україні перекладів шести Настанов Сімейства Фраскати та подання заявки на членство в органах ОЕСР, які відповідають за політику в цих сферах

- **Розширення напрямів грантової підтримки, яка надається Національним фондом досліджень України**

надання грантової підтримки на розвиток наукової співпраці, зокрема наукової мобільності, організації, проведення та участі в конференціях, симпозіумах, спільних досліджень університетів та наукових установ; наукове стажування наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, ад'юнктів, докторантів, а також за кордоном; створення, функціонування та розвиток дослідницької інфраструктури

- **Створення Офісу програми "Горизонт Європа" в Україні**

забезпечення інфраструктурної підтримки участі українських організацій та установ у програмі "Горизонт Європа"; участі українських представників у формуванні політики Європейського дослідницького простору

У сфері цифровізації освіти і науки:

- **Забезпечення закладів освіти сучасним комп'ютерним обладнанням**

забезпечення організації дистанційного навчання у закладах освіти з використанням цифрових технологій

- **Впровадження експериментального проєкту щодо формування та застосування електронного документа про освіту в мобільному додатку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг "Дія"**

забезпечення рівних можливостей доступу до освіти та працевлаштування всіх громадян України, дані про освіту яких містяться в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, зокрема тих, які втратили фізичні носії через війну або з інших причин

- **Запровадження централізованого обліку дітей, здобувачів освіти та працівників закладів освіти**

внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 684; прийняття управлінських рішень у сфері загальної середньої освіти на основі доступних та перевірених даних

- **Затвердження Порядку роботи Національної електронної науково-інформаційної системи**

функціонування системи збору, формування, збереження, верифікації даних та інформації у сфері наукової і науково-технічної діяльності, забезпечення доступу до них та використання

Наразі в МОН триває розроблення деталізованих заходів для поетапного виконання завдань, визначених планом пріоритетних дій Уряду, та внесення їх до Урядової електронної системи моніторингу і контролю його виконання.

Інформацію про поточний стан розроблення нормативно-правових актів, визначених планами на 2023 рік надано у додатку 2.

III. ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

(Шкуратов Олексій, заступник Міністра з питань європейської інтеграції; Пижов Олександр, ген.директор)

3.1. Поступ до членства в Європейському Союзі

Війна відкрила нове вікно можливостей для прискорення інтеграції України у природне цивілізаційне середовище – до європейської сім'ї. 28 лютого 2022 року Україна подала заявку на членство в Європейському Союзі. Відповідно до процедур Європейського Союзу для України було підготовлено опитувальник для отримання статусу кандидата на членство в Європейському Союзі.

[Опитувальник](#) складався з двох частин, одна з яких містила політичні та економічні критерії, друга частина у складі 35 розділів охоплювала оцінку відповідності українського законодавства актам права Європейського Союзу (acquis communautaire), зокрема у сферах освіти (розділ 26) і науки (розділ 25). Заповнена перша частина опитувальника було передана стороні ЄС 18 квітня 2022 року, друга частина – 9 травня 2022 року.

23 червня 2022 року Європейська Рада прийняла історичне рішення визнати євроінтеграційну перспективу України та надати Україні статус кандидата на членство в Європейському Союзі, зокрема на основі [висновку Європейської Комісії](#) (ЄК) від **17 червня 2022 року**.

У висновку ЄК констатовано, що Україна має добре розвинену систему освіти з високим рівнем охоплення грамотністю (майже 100%) та непоганими результатами у дослідженні якості освіти PISA-2018. Також відмічено значний обсяг фінансування освітнього сектору (5.7% від ВВП у 2021 році) та високе охоплення українців вищою освітою.

Окремо документ також наголошує на необхідності посилення зв'язку між освітою та потребами ринку праці – завдання, над яким ми теж працюємо – активно впроваджується дуальна форма здобуття освіти для максимального узгодження навичок випускників з вимогами роботодавців.

Висновок відзначає участь України в програмах "Горизонт Європа" та "Євратом", як успішний інструмент інтеграції практик ЄС у сферу досліджень та інновацій.

Водночас ЄК відмічає тенденцію зниження видатків на фінансування наукових досліджень і розробок, яке є переважно державним та не перевищує 0,5% від ВВП, що є, вочевидь, недостатнім для стійкого зростання людського капіталу.

Висновок також містить 7 рекомендацій до виконання Україною поряд з наданням їй статусу кандидата на членство в ЄС.

1 лютого 2023 року Європейська Комісія оприлюднила [Аналітичний звіт](#) щодо заявки України на членство в Європейському Союзі – попередній звіт щодо стану секторальної інтеграції науки та освіти до acquis ЄС, згідно з яким сфера науки і досліджень має середній рівень підготовки, а сфери освіти і культури – певний рівень підготовки до інтеграції.

Розділ 25: Наука та дослідження – 3-середній рівень підготовки (moderately prepared) – Україна має середній рівень підготовки у сфері досліджень та інновацій, бере участь у програмах досліджень та інновацій ЄС і прагне до більшої інтеграції в Європейський дослідницький простір, але національна діяльність у сфері та спроможність освоєння технологій залишаються обмеженими через недостатнє фінансування, неефективні механізми виділення коштів (наприклад, відсутність конкурентних конкурсів) і фрагментоване управління.

Розділ 26: Освіта та культура – 2-певний рівень підготовки (some level of preparation) – Україна має певний рівень підготовки щодо цілей ЄС. Система освіти загалом узгоджується з цілями та політикою ЄС, зокрема й щодо професійної підготовки та кваліфікацій.

Водночас у процесі підготовки до переговорів щодо вступу України в ЄС основними програмними документами щодо євроінтеграції в галузі освіти і науки залишаються:

- [Угода про асоціацію](#) між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони
- [План заходів](#) з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 року № 1106

Згідно з порталом [“Пульс Угоди”](#) станом на березень 2023 року загальний прогрес виконання завдань Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію Україна-ЄС за період 2014-2022 роки складає:

- за розділом **“Освіта, навчання та молодь”** – 86%,
- за розділом **“Наука, технології та інновації, космос”** – 60%.

7 березня 2023 року Віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина презентувала [Звіт](#) про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2022 рік.

3.2. Участь України в програмах Європейського Союзу

Програма ЄС з освіти, навчання, молоді та спорту Еразмус+

Україна є активним учасником освітніх програм ЄС Темпус (з 1993 року) та Еразмус+ (з 2014 року). Протягом майже 30 років досвіду міжнародної співпраці набули близько 90% українських закладів вищої освіти. Зокрема, за останні 8 років станом на 2022 рік запроваджено близько 2 тис. проєктів мобільності, де понад 11 тис. українських студентів і викладачів узяли участь у мобільності до університетів Європи; 252 проєкти Jean Monnet з європейських студій у різних сферах суспільної діяльності за участю представників 48 закладів вищої освіти України; 61 проєкт з розвитку потенціалу вищої освіти (Capacity Building for Higher Education, CBHE) задля підтримки реформ в контексті Болонського процесу, де 115 українських закладів вищої освіти стали партнерами.

Наразі Програма ЄС Еразмус+ є ключовим інструментом інтернаціоналізації освіти та драйвером освітніх реформ в контексті євроінтеграції в Україні, адже з 2021 року відкрито можливості для української професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти і розширено доступ до європейських ресурсів для шкільної освіти.

У новому циклі програми “Еразмус+” на період 2021-2027 роки збільшено кількість можливостей для напрямку молодь і спорт, а також відкрито для України напрям професійно-технічної освіти та напрям Жан Моне на всі сфери освіти. Загальний бюджет Програми становить понад 28 млрд євро.

Програма має такі ключові пріоритети у сферах освіти, професійної підготовки, молоді та спорту: якість освіти та навчання; інклюзія та гендерна рівність; підготовка вчителів та наставників; перехід на “зелені” та цифрові технології; вища освіта; геополітичний вимір.

Маючи високі результати в Програмі “Еразмус+” у 2014-2020 роках, Україна зацікавлена брати активну участь у новому циклі програми (2021-2027 роки) у статусі країни-партнера. Водночас амбітним завданням України є підвищення статусу в програмі Еразмус+ від партнера до програмної країни, щоб бути повністю залученою до всіх видів діяльності, доступних для програмних країн, наприклад, мобільність учнів та персоналу в шкільній освіті, мобільність персоналу у сфері освіти дорослих, учительські академії Еразмус тощо. З цією метою МОН спільно з Мінмолодьспорт із залученням сторони ЄС планують провести у 2023 році системне аналітичне дослідження для вивчення всіх

переваг та недоліків для існуючих та потенційних учасників програми Еразмус+ від зміни статусу, оцінки спроможності України виконувати критерії та вимоги до програмних країн Еразмус+.

Програми ЄС з досліджень та інновацій “Горизонт-2020”, “Горизонт Європа”, “Євратом”

Україна є активним учасником програм ЄС з досліджень та інновацій. В попередній рамковій програмі “Горизонт 2020” українські представники подали на конкурси понад 2,8 тис. пропозицій, отримали 45,75 млн євро на реалізацію 228 грантів. При цьому 29 проектів на більш як 8 мільйонів євро координували саме українські організації. Серед 16 асоційованих країн програми “Горизонт 2020” Україна увійшла в сімку лідерів за двома основними показниками: кількістю підтриманих пропозицій та обсягом залучених коштів. Показник успішності (подані/підтримані проекти) наших учасників становив 9,2%, тоді як середній показник – майже 12%.

3 травня 2023 року ратифіковано Угоду про участь України у програмах ЄС “Горизонт Європа” та “Євратом”, що забезпечило отримання статусу асоційованої країни у програмах та відповідний доступ українських учених та інноваторів до фінансових ресурсів програм та у довгостроковій перспективі сприятиме активній інтеграції України до Європейського дослідницького простору.

Станом на березень 2023 року українські організації виконують 57 проектів в рамках програми “Горизонт Європа” на загальну суму понад 15 млн євро. Окрім прямого інструменту фінансування проектів, обраних в межах широкого конкурсу, реалізуються ініціативи Європейської комісії в межах окремих напрямів програми “Горизонт Європа”. Зокрема, за напрямом “Дії Марії Склодовської-Кюрі” було відібрано 124 проекти українських вчених, що отримують фінансову підтримку своєї діяльності у розмірі 25 млн євро.

Станом на березень 2023 року на урядовому рівні ведуться перемовини зі стороною ЄС щодо скасування внесків за участь України у всіх програмах Європейського Союзу, зокрема й “Горизонт Європа” та “Євратом”, на період до 2027 року.

Асоціація COST (Європейське співробітництво в галузі науки та техніки)

30 березня 2022 року Україна стала 39-м повноправним членом Асоціації COST, яка надає інноваторам і дослідникам можливості для нетворкінгу для посилення їх здатності вирішувати наукові, технологічні та суспільні виклики. COST фінансує дослідницькі та інноваційні мережі.

Дії COST допомагають об’єднати дослідницькі ініціативи в Європі та за її межами, дозволяють науковцям та інноваторам розвивати свої ідеї в будь-якій галузі науки та технологій, ділячись ними з колегами. Станом на лютий 2023 українські учасники беруть участь у 98 Діях COST (відсоток Дій із залученням України – 32,5), призначено 51 делегатів МС, 152 українських дослідників є членами робочих груп у відповідних Діях COST. Кількість отримувачів грантів – 30.

Ключові результати за 2022 рік

- забезпечено заповнення опитувальника Європейської Комісії для отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС (сфери освіти і науки);
- Україна приєдналася до Європейської організації публічного права – міжнародної організації, метою якої є поширення знань у галузі публічного права та просування європейських цінностей через публічне право;
- Україна стала 39-м повноправним членом Асоціації COST;
- затверджено національний план щодо відкритої науки, що відповідає найкращим практикам країн ЄС;
- виконано 40% індикаторів Дорожньої карти інтеграції науково-інноваційної системи до Європейського дослідницького простору;
- забезпечено участь українських організацій, установ, студентів та викладачів в новому циклі програми Європейського Союзу з освіти, навчання, молоді та спорту “Еразмус+”;
- розроблено та внесено на розгляд Верховної Ради України проєкт Закону України “Про освіту дорослих”;
- підписано угоду про продовження реалізації проєкту “Фінська підтримка реформи української школи” за підтримки ЄС та Фінляндії у 2023 році;

- ратифіковано Фінансову угоду “Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні” щодо залучення 58 млн євро від Європейського інвестиційного банку для розбудови мережі Центрів професійної досконалості, а також 8,5 млн євро для розвитку професійної освіти від Інвестиційної платформи сусідства ЄС;
- ратифіковано Угоду про участь України в програмах ЄС “Горизонт Європа” та “Євратом”, що забезпечило доступ українських вчених та інноваторів до фінансових ресурсів програм та в довгостроковій перспективі сприятиме активній інтеграції України до Європейського дослідницького простору;
- завершено конкурсний відбір наукових, науково-технічних робіт і проєктів, які фінансуються за рахунок зовнішнього інструменту допомоги Європейського Союзу для виконання зобов’язань України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій “Горизонт 2020”;
- підписано додаткову угоду про продовження на 3 роки Угоди “EU4Skills: Кращі навички для сучасної України” (в частині проєкту “EU4Skills: модернізація інфраструктури системи професійно-технічної освіти в Україні”, імплементацію якого нині відкладено через бойові дії);
- підписано угоду між Урядом України та Європейською комісією про фінансування реконструкції та відновлення шкіл, зокрема на звільнених від окупації територіях, у розмірі 66 млн євро. Це друга частина пакета допомоги Єврокомісії загальним розміром у 100 млн євро, першу частину обсягом у 34 млн євро було виділено раніше через міжнародні гуманітарні організації.

Завдання на 2023 рік

- проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis ЄС) у законодавство України у сферах освіти і науки;
- продовження виконання Угоди про асоціацію Україна-ЄС та Плану заходів з її реалізації, зокрема в частині розгляду Верховною Радою України євроінтеграційних законопроєктів “Про освіту дорослих” (реєстр. № 7039), “Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання діяльності у сфері трансферу технологій” (реєстр. № 4623);
- забезпечення надання інформації в частині виконання Україною політичних та економічних критеріїв для вступу до ЄС за період з січня до грудня 2022 року у сфері компетенції МОН для формування Європейською Комісією звіту стосовно країн у межах підготовки Пакета розширення 2023;
- розроблення Плану заходів (Дорожню карту) гармонізації секторальних політик та законодавства у сферах освіти і науки з acquis ЄС до 2027 року (проведення з цією метою стратегічної сесії з використанням методології result-based management);
- розроблення та подання на розгляд Верховної Ради України проєктів Законів України “Про національну систему кваліфікацій” та “Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій у вищій освіті”;
- проведення аналітичного дослідження щодо досвіду країн ЄС в межах переходу зі статусу країни-партнера до програмної країни в Програмі ЄС з освіти, навчання, молоді та спорту “Еразмус+”;
- проведення необхідних консультацій та подальше розв’язання питання щодо скасування або зменшення внесків України за участь в програмах ЄС “Горизонт Європа” та “Євратом”;
- продовження гармонізації Національної рамки кваліфікацій з Рамкою кваліфікацій Європейського простору вищої освіти та Європейською рамкою кваліфікацій для навчання впродовж життя;
- започаткування роботи офісу “Горизонт Європа” в Україні на базі Національного фонду досліджень України;
- забезпечення виконання заходів Національного плану щодо відкритої науки та Дорожньої карти інтеграції науково-інноваційної системи до європейського дослідницького простору.

IV. КОРОТКИЙ ОГЛЯД СФЕР ПОЛІТИК (у розрізі директоратів політик)

4.1. Дошкільна, шкільна, позашкільна та інклюзивна освіта

(Рогова Віра, заступник Міністра; Єресько Олег, генеральний директор директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти)

Проблеми політики

Значні руйнування, у тому числі житлової інфраструктури, та міграція населення, спричинені війною, не лише загострили проблеми у сфері загальної середньої освіти, які існували, а й створили нові виклики, вирішення яких потребуватиме значних ресурсів у повоєнний період, зокрема:

- відновлення зруйнованих (пошкоджених) будівель закладів загальної середньої освіти, відповідної інфраструктури;
- відновлення доступу до засобів навчання, зокрема Інтернету, комп'ютерної техніки, спеціальних засобів для навчання для дітей з особливими освітніми потребами;
- забезпечення учнів необхідною кількістю засобів навчання, зокрема підручниками;
- створення умов для навчання вимушено переміщених здобувачів освіти за місцем їх перебування;
- розв'язання питання кадрового забезпечення закладів освіти, яке пов'язане із втратами серед педагогічних працівників та їх переїздом до відносно безпечних регіонів України або за кордон

Мета державної політики у сфері: кожна дитина має доступ до якісної дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти в безпечному, комфортному, інклюзивному та сучасному освітньому середовищі

Стратегічні цілі та завдання державної політики

Пріоритет 1: Освіта дітей раннього та дошкільного віку

Стратегічна ціль 1. Забезпечення рівного доступу до якісної дошкільної освіти усіх дітей віком від 1 до 5(6) років

- (1) запровадження програми відновлення та подальшого планування інфраструктури дошкільної освіти з огляду на стратегічний розвиток громад, показників народжуваності, міграції
- (2) забезпечення альтернативної форми здобуття дошкільної освіти

Стратегічна ціль 2. Забезпечення галузі достатньою кількістю висококваліфікованих та мотивованих педагогічних працівників

- (1) оновлення програм підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти з урахуванням наукових досліджень в області психології, педагогіки, фізіології, медицини з питань екології дитинства, творчого розвитку дітей раннього віку, діагностики індивідуальної траєкторії розвитку (ІТР) дитини раннього віку;
- (2) забезпечення функціонування системи дошкільної освіти на основі принципу зв'язку теорії та практики

Стратегічна ціль 3. Діти віком від 1 до 5 (6) років, у тому числі з ООП, здобувають дошкільну освіту відповідно до європейських вимог до якості та змісту

- (1) проведення аудиту та розроблення рекомендацій щодо оновлення змісту та системи науково-методичного забезпечення дошкільної освіти на предмет її ефективності та відповідності рекомендаціям Ради ЄС;
- (2) оновлення змісту та навчально-методичного забезпечення дошкільної освіти відповідно до Рекомендацій Ради ЄС

Стратегічна ціль 4. Система моніторингу та оцінки якості дошкільної освіти дозволяє ефективно та оперативно покращувати якість освіти та освітньої політики

- (1) проведення аудиту існуючих інструментів моніторингу та оцінювання якості дошкільної освіти та напрацювання рекомендацій щодо їх удосконалення

Пріоритет 2: Загальна середня освіта

Стратегічна ціль 1. Відновлення та модернізація закладів загальної середньої освіти

- (1) забезпечення комплексного оновлення матеріально-технічної бази закладів ЗСО на предмет відповідності новим нормам безпеки, доступності, енергоефективності, автономності та якості освітнього процесу
- (2) розроблення та закріплення сучасних вимог до інфраструктури закладів ЗСО (доступність, енергоефективність, безпечність, автономність)

Стратегічна ціль 2. Функціонування цілісної системи оцінювання якості освіти

- (1) оновлення/розроблення нормативного забезпечення й програмних документів щодо проведення державної підсумкової атестації, впровадження системи оцінювань якості освіти та якості освітньої діяльності
- (2) оприлюднення результатів міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022
- (3) організація й проведення міжнародного дослідження якості освіти PISA-2025
- (4) організація й проведення третього та четвертого циклів загальнодержавного зовнішнього моніторингу якості початкової освіти (наприкінці 4 класу)
- (5) створення мережі екзаменаційних центрів для проведення освітніх оцінювань з використанням цифрових технологій
- (6) оновлення системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів повної загальної середньої освіти
- (7) оприлюднення результатів опитування щодо якості освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти

Стратегічна ціль 3. Кваліфіковані педагогічні працівники є вмотивованими до педагогічної діяльності та професійного розвитку, володіють сучасними методиками навчання

- (1) оновлення нормативно-правової бази щодо професійного розвитку, зокрема удосконалення системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників, розвиток педагогічної інтернатури, наставництва
- (2) організація та проведення сертифікації педагогічних працівників закладів початкової ланки освіти
- (3) організація та проведення сертифікації учителів української мови й математики базової середньої освіти
- (4) оновлення формули розподілу освітньої субвенції
- (5) проведення моніторингового дослідження щодо готовності педагогічних працівників до реалізації Нової української школи

Стратегічна ціль 4. Ефективна мережа закладів загальної середньої освіти

- (1) стимулювання створення ефективної мережі закладів загальної середньої освіти
- (2) забезпечення розвитку мережі та підтримка інклюзивно-ресурсних центрів

Стратегічна ціль 5. Нормативне та навчально-методичне забезпечення реформи НУШ відповідно до вимог воєнного часу

- (1) розроблення Державного стандарту профільної середньої освіти на основі компетентнісного підходу
- (2) проведення аналізу освітнього контенту курсів історичної освітньої галузі з формуванням рекомендацій для їх оновлення відповідно до потреб воєнного та післявоєнного часу
- (3) аналіз реалізації впровадження оновленого освітнього контенту Нової української школи, зокрема за напрямом технологій та науки (STEM)
- (4) оновлення типових освітніх програм та розроблення нових модельних програм для закладів загальної середньої освіти
- (5) забезпечення умов для відновлення діяльності мережі пілотних шкіл, що беруть участь в апробації змісту нового державного стандарту базової середньої освіти
- (6) організація експертизи та відстежування впровадження освітніх програм повної загальної середньої освіти, розроблених не на основі типових освітніх програм
- (7) впровадження нових механізмів забезпечення якості навчальної літератури
- (8) забезпечення учнів та педагогічних працівників закладів ЗСО підручниками та посібниками
- (9) оновлення освітнього контенту відповідно до потреб воєнного та післявоєнного часу у частині військової підготовки та підготовка установчих документів закладів спеціалізованої освіти

військового профілю

Стратегічна ціль 6. Діти, які перебувають за кордоном, діти з родин ВПО та тих, хто перебуває на тимчасово окупованих територіях, мають доступ до якісної освіти

- (1) оновлення нормативно-правової бази з метою створення умов для забезпечення доступу дітей, які перебувають за кордоном, дітей з родин ВПО та тих, хто перебуває на тимчасово окупованих територіях, до загальної середньої освіти та отримання документів про освіту
- (2) забезпечення освітою українських дітей, які перебувають за кордоном та навчаються в країнах перебування або на тимчасово окупованих територіях
- (3) забезпечення освітою українських дітей, які перебувають за кордоном та навчаються в країнах перебування

Стратегічна ціль 7. Забезпечення підтримки в освітньому процесі для всіх здобувачів освіти, які цього потребують, та якісної освіти для дітей з особливими освітніми потребами

- (1) забезпечення умов для якісної освіти осіб з ООП, а також учнів, які потребують підтримки в освітньому процесі
- (2) розширення мережі освітніх центрів та забезпечення обліку наданих освітніх послуг Державною установою “Школа супергероїв”

Стратегічна ціль 8. Розширення можливостей з вивчення європейських мов у ЗСО як складова інтеграції в європейський освітній простір

- (1) сприяння вивченню англійської та інших іноземних мов у закладах загальної середньої освіти

ПРІОРИТЕТ 3: Позашкільна освіта

Стратегічна ціль 1. Відновлення та модернізація закладів позашкільної освіти

- (1) забезпечення доступу до послуг позашкільної освіти в період воєнного/післявоєнного періоду шляхом відновлення та модернізації закладів освіти

Стратегічна ціль 2. Послуги, які надають заклади позашкільної освіти відповідають викликам і потребам сучасного світу

- (1) оновлення змісту позашкільної освіти відповідно до потреб воєнного/післявоєнного періоду
- (2) розвиток національно-патріотичного виховання населення на рівні регіонів, територіальних громад, зокрема шляхом створення та розширення мережі центрів національно-патріотичного виховання

Стратегічна ціль 3. Поповнення сфери позашкільної освіти професійними кадрами

- (1) забезпечення якісного навчального процесу умотивованими педагогічними працівниками та реагування на потреби у фахівцях системи позашкільної освіти
- (2) поширення кращих практик педагогів закладів позашкільної освіти

Стратегічна ціль 4. Розширення партнерства (співпраця з міжнародними та українськими урядовими і громадськими організаціями)

- (1) вивчення міжнародного досвіду забезпечення змістовного дозвілля, участі дітей у міжнародних конкурсах, змаганнях, організації літніх таборів

ПРІОРИТЕТ 4: Психологічна підтримка учасників освітнього процесу

Стратегічна ціль 1. Здобувачі освіти та педагогічні, науково-педагогічні працівники отримують психологічну підтримку під час освітнього процесу, а батьки та педагогічні працівники, науково-педагогічні працівники спроможні надавати таку підтримку здобувачам освіти, які отримали психологічну травму в результаті війни

- (1) створення фізично та психологічно безпечного освітнього середовища в закладах освіти відповідно до викликів воєнного стану
- (2) трансформація діяльності психологічної служби системи освіти відповідно до викликів воєнного стану
- (3) підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти щодо психолого-педагогічних методів та інструментів роботи з психологічною травмою, обумовленою воєнним станом
- (4) інтеграція у зміст освіти знань про психічне здоров'я, емоційний інтелект
- (5) інформування батьків щодо психологічної травми, отриманої внаслідок російської агресії, та

підтримки дитини

Очікувані результати / індикатори

- збільшено охоплення дітей дошкільною освітою/*частка дітей раннього та дошкільного віку, охоплених дошкільною освітою;*
- створено додаткові місця для здобуття дошкільної освіти/*к-сть створених місць, у тому числі в пристосованих, реконструйованих та новозбудованих приміщеннях;*
- у закладах дошкільної освіти оновлено освітнє середовище/*частка закладів дошкільної освіти з оновленим освітнім середовищем;*
- створено оптимальну мережу закладів дошкільної та загальної середньої освіти, що відповідає потребам регіону/*кількість відновлених закладів дошкільної загальної середньої освіти;*
- забезпечено доступ до здобуття загальної середньої освіти/*частка учнів, які здобувають освіту за інституційною формою;*
- педагогічні працівники спроможні здійснювати освітню діяльність/*частка педагогічних працівників, які пройшли навчання, підвищення кваліфікації та/або сертифікацію;*
- у закладах загальної середньої освіти оновлено освітнє середовище/*частка закладів загальної середньої освіти з оновленим освітнім середовищем;*
- відновлено мережу ІРЦ, яка спроможна забезпечити потреби у виявленні та психолого-педагогічному супроводі на рівні громади/*кількість відновлених ІРЦ;*
- забезпечено умови (доступність, наявність необхідних засобів для навчання) для інклюзивного навчання в закладах дошкільної та загальної середньої освіти/*частка закладів освіти, до доступних для дітей з ООП;*
- забезпечено готовість педагогічних працівників закладів освіти забезпечувати якісне навчання осіб з особливими освітніми потребами/*частка педагогічних працівників, які пройшли навчання;*
- усі діти, які отримали статус постраждалих внаслідок військових дій, та особи з особливими освітніми потребами здобувають освіту, яка відповідає їхнім індивідуальним потребам, та відповідну підтримку в освітньому процесі/*кількість дітей з ООП, які навчаються;*
- практичні психологи закладів освіти здатні здійснювати заходи з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки відповідно до викликів воєнного стану/*частка практичних психологів закладів освіти, які пройшли підвищення кваліфікації щодо роботи з психологічною травмою в результаті війни; частка практичних психологів, які отримують супервізійну підтримку;*
- педагогічні, науково-педагогічні працівники спроможні здійснювати освітній процес з урахуванням наслідків психологічної травми/*частка педагогічних, науково-педагогічних працівників, які пройшли підвищення кваліфікації щодо роботи з психологічною травмою*

Ключові результати за 2022 рік

В умовах дії правового режиму воєнного стану забезпечено доступ до освітнього процесу в різних формах. Здобувачі освіти, які були вимушені змінити місце навчання та/або проживання, мають можливість продовжити навчання заочною формою за місцем перебування в Україні чи за її межами, дистанційно, за сімейною або екстернатною формами у закладах ЗСО, розташованих в Україні.

Затверджено типові програми для підвищення кваліфікації вихователів та керівників (директорів) закладів дошкільної освіти. Пройшли навчання та отримали сертифікати 115 365 педагогів дошкільної освіти.

У 2022 році завершено дослідження якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за міжнародною методикою ECERS-3 та затверджено звіт про його результати.

У ході реалізації реформи НУШ підготовлено методичні рекомендації для закладів ЗСО щодо організації освітнього процесу за новим Державним стандартом базової середньої освіти та оцінювання результатів навчання учнів; надано гриф “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” 98 модельним навчальним програмам для базової середньої освіти; забезпечено підвищення кваліфікації педагогічних працівників (7 953 директорів та 9 805 заступників директорів,

181 830 вчителів).

Оновлено зміст навчальних програм з предметів “Історія України”, “Всесвітня історія”, інтегрованого курсу “Історія: Україна і світ”, “Захист України” “Основи здоров’я”, “Географія”, “Зарубіжна література”. З переліку рекомендованих для використання в освітньому процесі вилучено програми з російської мови.

Надруковано за кошти державного бюджету 20 назв підручників для осіб з особливими освітніми потребами, зокрема шрифтом Брайля та для дітей зі зниженим зором, загальним накладом 26 415 примірників. За кошти Ради Європи надруковано підручники для 5 класу з української мови (503,3 тис. примірників), дитячого фонду ООН (UNICEF) – з математики для 5 класу (472,4 тис. примірників).

На вебсайті Інституту модернізації змісту освіти розміщено електронну бібліотеку, яка налічує 1 335 підручників і посібників для учнів 1- 11 класів, у тому числі для учнів зі складу корінних народів, національних меншин та осіб з особливими освітніми потребами тощо.

Суттєво збільшено кількість учнів, охоплених інклюзивним навчанням: за сім останніх років кількість дітей з особливими освітніми потребами, які здобували освіту в інклюзивних класах закладів ЗСО, збільшилась у 12 разів, кожен другий заклад освіти є інклюзивним. У закладах дошкільної освіти функціонує 4 492 інклюзивні групи, в яких здобувають освіту 7 635 дитини з ООП. У 2021/2022 навчальному році частка закладів ЗСО, в яких здійснювалося інклюзивне навчання склала 51%.

Розширено функції інклюзивно-ресурсних центрів на період дії воєнного стану: з 2022 року практичні психологи інклюзивно-ресурсних центрів надають послуги дітям, які зазнали психологічної травми внаслідок воєнних дій, а також надають рекомендації закладам освіти щодо організації освітнього процесу для таких дітей.

З початком агресії РФ проти України основний напрям роботи психологічної служби – психологічна підтримка дітей в умовах війни, надання психологічної допомоги, у т. ч. екстреної, подолання стресу, переживання втрати, горя, печалі та страждання, психотерапевтичної роботи з дітьми, які втратили батьків, домівку, здоров’я й зазнали ушкоджень, пережили бомбардування, стали біженцями, ВПО. Створено телеграм-канали [“Подбай про себе”](#) та [“Підтримай дитину”](#) для надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу, зокрема дітям з ООП.

Забезпечено функціонування [онлайн-платформи](#) з профорієнтації здобувачів освіти, на якій розміщено онлайн-контент: профорієнтаційні відеолекції щодо типів інтелекту; мультимедійні онлайн-уроки у міжнародному форматі SCORM; відеоекскурсії із залученням роботодавців. Онлайн-платформою скористалися близько 500 тис. здобувачів освіти.

Проводилася цілеспрямована робота з організації позашкільної освіти відповідних напрямів в умовах воєнного стану. У складній ситуації, пов’язаній з війною, позашкільні заклади залишаються важливою складовою системи освіти. Затверджено заходи щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року.

Завдання на 2023 рік

- забезпечення закладів освіти захисними спорудами цивільного захисту; організація безпечного освітнього середовища;
- забезпечення права дітей на освіту, зокрема учнів, які вимушені були змінити місце навчання та/або проживання, перебувають за кордоном, шляхом впровадження навчання дистанційно, екстерном або за сімейною (домашньою) формою;
- оновлення нормативного та навчально-методичного забезпечення для ефективного впровадження державних стандартів початкової та базової середньої освіти;
- затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти на основі компетентнісного підходу;
- забезпечення доступності освіти шляхом підвезення учасників освітнього процесу, зокрема дітей з особливими освітніми потребами;
- створення умов для якісної освіти осіб з ООП, а також учнів, які потребують підтримки в

освітньому процесі, та придбання спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку, надання освітніх послуг для дітей, які перебувають на довготривалому лікуванні в закладах охорони здоров'я;

- трансформація діяльності психологічної служби системи освіти відповідно до викликів воєнного стану;
- реалізація у закладах освіти проектів (заходів) з утвердження української національної та громадянської ідентичності, спрямованих на національно-патріотичне, військово-патріотичне виховання та громадянську освіту;
- удосконалення функціонування цілісної системи оцінювання якості освіти, моніторинг якості освітньої діяльності закладів освіти, оприлюднення результатів міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022;
- професійний розвиток педагогічних працівників: затвердження професійного стандарту "Вихователь-методист закладу дошкільної освіти", удосконалення змісту підвищення кваліфікації вчителів відповідно до потреб сьогодення, проведення сертифікації педагогічних працівників закладів початкової освіти та впровадження її для вчителів базової середньої освіти.

4.2. Професійна (професійно-технічна) освіта

(Костюченко Олександр, заступник Міністра; Шумік Ірина, генеральна директорка директорату професійної освіти)

Проблеми політики

Основною проблемою системи професійної (професійно-технічної) освіти є неможливість забезпечення якісної підготовки кваліфікованих кадрів.

Причинами цього є:

- часткова втрата кадрового потенціалу закладів професійної (професійно-технічної) освіти, пов'язана зі зміною місця проживання, зокрема і з виїздом за кордон, мобілізацією до збройних формувань, а також їх перебуванням на територіях України, де ведуться активні бойові дії;
- руйнування або пошкодження закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- передача частини техніки, обладнання тощо для потреб оборони, використання гуртожитків та інших приміщень для проживання переселенців;
- застаріла матеріально-технічна база закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- неадаптованість освітніх програм і строків навчання до потреб здобувачів освіти з урахуванням реалізації права на освіту впродовж життя та запитів держави щодо відбудови/відновлення економіки/інфраструктури;
- втрата зв'язків закладів професійної (професійно-технічної) освіти з бізнесом через руйнування, закриття, переміщення підприємств до інших регіонів;
- низька активність бізнесу та закладів професійної (професійно-технічної) освіти в процесі реалізації програм і проєктів державно-приватного партнерства;
- відсутність кваліфікаційних центрів для присвоєння/підтвердження робітничих кваліфікацій.

Мета державної політики у сфері: відновлення та розвиток професійної (професійно-технічної) освіти для забезпечення потреб економіки у кваліфікованих кадрах в умовах післявоєнної економіки країни, а також забезпечення рівного доступу до професійної (професійно-технічної) освіти для професійного розвитку та самореалізації особистості

Стратегічні цілі та завдання державної політики

Стратегічна ціль 1. Відновлення та розвиток мережі професійної (професійно-технічної) освіти, що відповідає потребам економіки та ринку праці

- (1) розроблення рекомендацій щодо формування оптимальної мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти
- (2) формування оптимальної мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти
- (3) забезпечення передачі цілісних майнових комплексів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з державної у комунальну власність

Стратегічна ціль 2. Забезпечення змісту і якості П(ПТ)О, що відповідають сучасним вимогам та потребам ринку праці

- (1) створення умов для широкого доступу до здобуття П(ПТ)О
- (2) оновлення змісту П(ПТ)О (зокрема через автономію у формуванні освітніх програм)
- (3) забезпечення міжнародної співпраці у сфері П(ПТ)О

Стратегічна ціль 3. П(ПТ)О освіта є престижною та популярною освітньою траєкторією

- (1) забезпечення постійної комунікації з популяризації П(ПТ)О
- (2) запровадження ефективної системи профорієнтації та кар'єрного консультування
- (3) розроблення та реалізація заходів із підвищення іміджу робітничих професій, зокрема із залученням бізнесу

Стратегічна ціль 4. Надання закладам П(ПТ)О реальної фінансової автономії

- (1) ухвалення Закону України "Про професійну освіту"
- (2) затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2024-2027 роки
- (3) впровадження концептуальних засад розвитку людського капіталу у сфері професійної освіти і

навчання.

Очікувані результати / індикатори

- створено оптимальну мережу закладів професійної (професійно-технічної) освіти, що відповідає потребам регіону/кількість відновлених закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- педагогічні працівники спроможні здійснювати освітній процес/частка педагогічних працівників, які пройшли курси підвищення кваліфікації; кількість розроблених/адаптованих онлайн курсів /матеріалів;
- забезпечено участь здобувачів освіти та педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти у міжнародних проєктах/кількість закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- оновлено зміст професійної (професійно-технічної) освіти/кількість розроблених/адаптованих короткотермінових курсів; кількість затверджених державних освітніх стандартів з професій;
- забезпечено підготовку кваліфікованих робітничих кадрів для потреб економіки/кількість здобувачів освіти/підприємств, які залучено до навчання за дуальною формою здобуття освіти; кількість створених кваліфікаційних центрів на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Ключові результати за 2022 рік

- **Створено** можливості для здобуття робітничої професії без повної загальної середньої освіти та незалежно від місця реєстрації, а також гарантовано безоплатне отримання другої робітничої професії;
- **спроцено процедуру затвердження регіонального замовлення:** наразі регіональне замовлення не погоджується з регіональними радами професійної (професійно-технічної) освіти, а зміни до нього затверджуватимуть лише за поданням місцевих департаментів освіти і науки;
- **затверджено Положення про внутрішню академічну мобільність учнів професійної (професійно-технічної) освіти.** Такий документ дозволяє учням, незалежно від фактичного місця перебування, навчатися в будь-якому закладі П(ПТ)О;
- залучено 58 млн євро від Європейського Інвестиційного Банку для розбудови Центрів професійної досконалості. Вони стануть освітніми осередками з висококваліфікованими педагогами та управлінцями, а також інклюзивними приміщеннями;
- затверджено 29 державних освітніх стандартів з робітничих професій;
- внесено **зміни** до Типових правил прийому до закладів П(ПТ)О: тепер документи для вступу до профтехів можна подати через електронний кабінет; у випадку відсутності документів про освіту, можна подати виписку з Реєстру документів про освіту ЄДЕБО;
- організовано підвищення кваліфікації для понад 700 педагогічних працівників закладів П(ПТ)О. Освітняни здобули знання та навички із впровадження гендерного підходу у системі профосвіти, методики управління конфліктами, основам електронного навчання, мінної безпеки та наслідкам війни, самоменеджменту, запобіганню професійному вигоранню, управління стресом тощо;
- запущено платформу для дистанційного навчання **“Професійна освіта онлайн”**. На платформі вже розміщено 29 навчальних курсів;
- закуплено обладнання для понад 200 закладів П(ПТ)О. Йдеться про бойлери, мийки, пральні машини, ліжка, матраци, ковдри, подушки, кухонне приладдя тощо. Закуплено 18 автобусів, 20 ІТ-лабораторій (комп'ютерний клас з обладнанням та меблями); облаштовано 43 пункти незламності у закладах П(ПТ)О;

- реалізовано національну комунікаційну кампанію [“Все працює завдяки нам”](#), та кампанію “Приклади руку до...”, які покликані змінити ставлення суспільства до професійної (професійно-технічної) освіти, а також створено нову візуальну айдентичку вступної кампанії до закладів П(ПТ)О;
- надано право учням і педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) освіти на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації;
- створено інформаційну систему управління освітою EMIS для професійної (професійно-технічної) освіти, що проходить перший етап тестування.

Завдання на 2023 рік

Відновлення та розвиток мережі / інфраструктури професійної (професійно-технічної) освіти:

- реконструкція пошкоджених внаслідок бойових дій закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- облаштування захисних споруд цивільного захисту в закладах професійної (професійно-технічної) освіти відповідно до встановлених норм;
- створення навчально-практичних центрів на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти (осучаснення обладнання майстерень і лабораторій);
- ремонт/облаштування соціальної інфраструктури (гуртожитків, їдалень, простору для розвитку молоді);
- створення архітектурної доступності закладів професійної (професійно-технічної) освіти для навчання осіб з інвалідністю;
- передача майна закладів професійної (професійно-технічної) освіти з державної до комунальної власності.

Забезпечення змісту і якості освіти, що відповідають потребам регіональних ринків праці:

- забезпечення здобуття (перекваліфікації) професійних навичок дорослим населенням в межах державного/регіонального замовлення на підготовку робітничих кадрів;
- розроблення сучасних державних освітніх стандартів з робітничих професій та освітніх програм/курсів для навчання дорослого населення та осіб з інвалідністю;
- залучення бізнесу до процесу підготовки фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти за дуальною формою здобуття освіти.

Цифровізація системи професійної (професійно-технічної) освіти у тому числі організація дистанційного навчання через платформу “Професійна освіта онлайн”:

- розроблення/адаптація онлайн курсів/симуляторів для проведення виробничого навчання у дистанційному форматі та подальше їх розміщення на платформі “Професійна освіта онлайн”;
- удосконалення функціонування електронного кабінету вступника до закладу професійної (професійно-технічної) освіти;
- створення інформаційної системи управління освітою (EMIS).

Популяризація професійної (професійно-технічної) освіти і робітничих професій: проведення комунікаційної кампанії до вступу до закладів професійної (професійно-технічної) освіти:

- запровадження ефективної системи кар’єрного консультування;
- проведення Тижня професійної освіти в Україні та комунікаційної кампанії “Все працює завдяки нам”;
- навчання представників закладів професійної (професійно-технічної) освіти веденню соціальних мереж, створенню контенту для них, з питань кар’єрного консультування тощо.

4.3. Вища, фахова передвища освіта та освіта дорослих

(*Вітренко Андрій, перший заступник Міністра; Шаров Олег, генеральний директор директорату фахової передвищої, вищої освіти*)

Проблеми політики

На даний час в системі вищої освіти в Україні є декілька ключових проблем:

- недостатній рівень фінансування системи вищої та фахової передвищої освіти, неефективне управління та використання ресурсів, недостатнє забезпечення рівноправності та автономності закладів вищої освіти повною мірою;
- брак відкритості закладів вищої освіти, спроможності продукувати корисну інтелектуальну продукцію, принципової протидії проявам корупції та академічної недоброчесності, безумовної підтримки чесного вступу та об'єктивного оцінювання результатів навчання;
- недостатній рівень доступу до якісної вищої, фахової передвищої освіти через неповну відповідність європейським стандартам якості, інфраструктури та освітнього середовища тощо;
- євроінтеграційні прагнення, які не завжди підкріплюються готовністю до гармонізації структур, наукової кооперації та запозичення кращої практики, створення умов для іноземців та підготовки українських студентів до відкритого світу;
- поширена імітація студентоцентризму, неконкурентні заробітна плата та умови праці працівників, брак управлінської підготовки у керівного складу закладів вищої освіти, неусвідомлення місії лідерства у формуванні людського капіталу та згуртуванні суспільства, в освіті дорослих.

Мета державної політики: інтелектуальний, культурний і професійний розвиток особистості, формування якісного людського капіталу та згуртування суспільства для утвердження України як рівноправного члена європейської спільноти, розбудови ефективної інноваційної конкурентоспроможної економіки та забезпечення високих стандартів якості життя.

Стратегічні цілі державної політики

Стратегічна ціль 1: Ефективне управління в системі вищої та фахової передвищої освіти

- (1) аудит мережі ЗВО, ЗФПО (виявлення сфер неоптимального використання державних ресурсів, проведення дослідження потреб ЗВО та ЗФПО, пропозиції щодо оптимізації)
- (2) розроблення дорожньої карти модернізації мережі ЗВО та ЗФПО
- (3) комунікація основних концептів модернізації мережі ЗВО та ЗФПО, визначення процедури укрупнення ЗВО та ЗФПО на рівні нормативно-правового акта

Стратегічна ціль 2: Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти

- (1) розвиток індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти, включаючи міждисциплінарні освітні програми (зокрема бакалаврського рівня), “перехресний” вступ, визнання неформально та інформальної освіти в системах фахової передвищої та вищої освіти, гнучка тривалість завершення навчання
- (2) забезпечення чесного та прозорого вступу до закладів вищої освіти, надання вступникам можливості обирати навчання усвідомлено та поінформовано. Залучення представників громадянського суспільства до формування освітньої політики та управління закладами вищої освіти

Стратегічна ціль 3: Забезпечення конкурентоспроможної вищої освіти, яка є доступною для різних верств населення

- (1) запровадження програми мобільності (стажування) у провідних ЗВО України, законодавче врегулювання залучення приватних інвестицій
- (2) модернізація інфраструктури, освітнього простору та навчально-наукового обладнання, зокрема з урахуванням вимог інклюзивності
- (3) забезпечення якісної конкурентоспроможної вищої освіти відповідно до Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в ЄПВО

Стратегічна ціль 4: Інтернаціоналізація вищої освіти України

- (1) визначення пріоритетних заходів з вивчення англійської мови, гармонізація структур та створення можливостей для дистанційного вступу іноземців
- (2) забезпечення порівнюваності та визнання українських освітніх кваліфікацій в Європі та світі; впровадження кращого іноземного освітнього досвіду в Україні

Стратегічна ціль 5: Привабливість закладів фахової передвищої та вищої освіти для навчання та академічної кар'єри

- (1) реалізація принципів студентоцентрованого навчання, що є основою для організації освітнього процесу разом з використанням інноваційних технологій та різних форм здобуття освіти
- (2) формування закладами фахової передвищої та вищої освіти людського капіталу, створення (надання) ними інтелектуальних та інноваційних продуктів (послуг) та просування етичних принципів

Стратегічна ціль 6: Відновлення потенціалу ФПО та ВО; забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб і мешканців ТОТ у сфері освіти, поновлення діяльності ЗФПО і ЗВО на деокупованій території

- (1) проведення комунікаційної кампанії з метою повернення учасників освітнього процесу після завершення воєнних (бойових) дій
- (2) підтримка відновлення роботи переміщених закладів фахової передвищої освіти на деокупованих територіях як та сприяння використанню їх кадрового потенціалу для надання профільної середньої освіти та підготовки кадрів для відновлення України

Стратегічна ціль 7. Розвиток освіти дорослих є системним і стратегічним, забезпечує доступ дорослого населення до якісних освітніх послуг

- (1) прийняття Закону України “Про освіту дорослих” та створення сучасної нормативної бази для його реалізації
- (2) розроблення Стратегії розвитку освіти дорослих в Україні на 2023-2033 роки
- (3) забезпечення розвитку мережі закладів освіти дорослих, посилення мотивації бізнесу брати участь у програмах навчання працівників і практичної підготовки студентів податковими пільгами

Очікувані результати / індикатори

- створення ефективної системи управління шляхом поєднання автономії закладів фахової передвищої та вищої освіти та відповідальної державної освітньої політики/*рівень автономізації університетів; доступність закладів вищої освіти для маломобільних груп населення;*
- забезпечення чесного вступу, об'єктивного оцінювання знань, а також нетерпимість до корупції, дискримінації та академічної недоброчесності/*відсоток громадян вікової групи 18-65 років за результатами опитувань, які повністю або переважно позитивно оцінюють якість вищої освіти в Україні; питома вага різних категорій учасників освітнього процесу, які не спостерігали проявів корупції, дискримінації та академічної недоброчесності;*
- врахування в освітньому процесі передових наукових досліджень, створення для здобувачів освіти сучасного освітнього простору та забезпечення сучасним лабораторним обладнанням/*кількість нових та переоснащених дослідницьких та навчальних лабораторій; питома вага випускників закладів вищої освіти, які через два роки після завершення навчання сплачують податки в Україні як підприємці або наймані працівники;*
- забезпечення відкритості систем фахової передвищої та вищої освіти України та впровадження кращого світового досвіду *кількість іноземців та осіб без громадянства серед студентів, які здобувають вищу освіту в Україні / питома вага штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які мають не менше п'яти наукових публікацій у фахових наукових виданнях категорії “А”;*
- створення умов для праці, можливостей особистісного та професійного розвитку, включення до суспільних процесів, що забезпечують високу привабливість академічної кар'єри/*відсоток випускників закладів вищої освіти, які скористалися перехресним вступом, навчалися на спільних, подвійних, міждисциплінарних програмах або за дуальною формою здобуття вищої*

освіти;

- забезпечення керівниками закладів вищої освіти зразкового управління їх закладами та досягнення задекларованих цілей/кількість закладів вищої освіти, порядковий номер яких в одному з міжнародних рейтингів (QS World University Rankings, The Times Higher Education World University Rankings або Academic Ranking of World Universities — World Top 500 Universities) не перевищує 1000.

Ключові результати за 2022 рік

- схвалено **Стратегію розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки** (розпорядження КМУ від 23 лютого 2022 року № 286-р), якою визначено основні цілі та пріоритети розвитку вищої освіти з урахуванням глобальних тенденцій світової економіки, реалізація якої дозволить сфокусувати політики на відбудову та продовження реформування системи вищої освіти в післявоєнний період;
- на кінець 2022 року розроблено 113 проєктів стандартів рівня бакалавра зі 113 (100%), 118 проєктів стандартів рівня магістра зі 121 (98%), 95 проєктів стандартів доктора філософії зі 121 (79%). Всього розроблено 326 з 355 стандартів усіх рівнів вищої освіти (92%). Затверджено 109 стандартів рівня бакалавра, 100 стандартів рівня магістра, 45 стандартів освітньо-наукового рівня доктора філософії. Всього затверджено 254 стандарти вищої освіти у сфері вищої освіти;
- здійснено запуск електронної системи моніторингу працевлаштування випускників закладів вищої освіти, що дозволяє забезпечити цільовий характер та підвищити ефективність використання коштів на підготовку фахівців у сфері вищої освіти, мотивувати заклади вищої освіти надавати практикоорієнтовану освіту. За результатами моніторингу відсоток зайнятості серед випускників ЗВО становить майже 59%. Найвищі показники зайнятості властиві фахівцям у сфері медицини, цивільного захисту та пожежної безпеки. Найгірші – фахівці морської справи та сфери інформаційних технологій, які не роблять пропорційного внеску у формування бюджетів і пенсійної системи України;
- створено можливості для вступу здобувачів освіти на міждисциплінарні освітні (освітньо-наукові) програми;
- затверджено [Порядок](#) визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у вищій та фаховій передвищій освіті, що сприяє можливості реалізації здобувачем індивідуальної траєкторії навчання, розширює його діапазон вибору у здобутті освіти та певних компетентностей, посилює конкурентоспроможність та потенціал інтеграції системи вищої освіти до Європейського освітнього простору;
- забезпечено якісну та максимально можливу в умовах воєнного стану організацію освітнього процесу, завдяки чому здобувачі освіти безперешкодно отримують освітні послуги, що надаються закладами фахової передвищої, вищої освіти. 37% закладів розпочали освітній процес у новому навчальному році дистанційно, 54 – у змішаній формі, 9% очно. У більш безпечних регіонах заклади ФПО і ВО стали своєрідними пунктами незламності та гуманітарними штабами для внутрішньо переміщених громадян України;
- організовано і проведено основну, додаткову та спеціальну сесії Національного мультипредметного тесту в тимчасових екзаменаційних центрах України та країнах Європи. Всього отримали результати НМТ понад **214 000** учасників. 23 098 осіб мали змогу вступити до українських закладів вищої освіти за кордоном;
- проведено вступну кампанію 2022 року із впровадженням спрощених умов вступу та розроблено особливі порядки прийому до закладів фахової передвищої та вищої освіти – у 2022 році до закладів фахової передвищої, вищої освіти на базі повної загальної середньої освіти зараховано **206,387 тис. осіб**, з них: на бюджет – 73,43 тис., на контракт – 132,921 тис. Загальна чисельність зарахованих у заклади ФПО та ВО склала **502,225 тис. осіб**;
- забезпечено особливі умови участі у вступній кампанії дітям-сиротам, дітям захисників України та іншим пільговим категоріям, а також нормативно врегульовано вступ до ЗФПО та ЗВО осіб із тимчасово окупованих територій, територій активних бойових (воєнних) дій. Кількість

вступників, яких зараховано до закладів вищої освіти за квотою 2 у 2022 році склала **12,37 тис. осіб**;

- **забезпечено** особливу підтримку у здобутті фахової передвищої, вищої освіти дітям загиблих захисників України, учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни, а також дітям жителів особливо небезпечних територій, які зараховані до закладів фахової передвищої та вищої освіти до 2021 року включно, шляхом переведення їх на навчання за державним замовленням. У 2022 році було переведено **понад 21 тис. здобувачів**;
- здійснено комунікацію щодо залучення глобальних інститутів (ООН, UNESCO, OECD), Європейських інститутів (Рада Європи, Європейська Комісія, численні європейські освітні організації та асоціації, міністерства у сфері освіти), освітянської спільноти за кордоном до проблем та потреб фахової передвищої, вищої освіти в умовах війни в Україні, засудження РФ та її відлучення від доступу до фінансових ресурсів та інновацій у сфері вищої освіти у Європейському та глобальному освітньому просторі, підтримки здобувачів освіти та науково-педагогічного персоналу, виконання міжнародних проєктів, пошуку додаткових джерел фінансування та партнерів для закладів освіти тощо.

Завдання на 2023 рік

- проєктування та законодавче забезпечення модернізації мережі закладів вищої та фахової передвищої освіти;
- розвиток індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти, зокрема на основі розширення рівня застосування міждисциплінарних освітніх програм (охоплення бакалаврського рівня), “перехресного” вступу, визнання неформальної та інформальної освіти, запровадження гнучкої тривалості завершення навчання;
- унормування впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- розширення сфери застосування технологій незалежних оцінювань результатів навчання, зокрема для вступу на наступний рівень освіти, на основі забезпечення проведення незалежних вступних випробувань для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти, єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ);
- розроблення рекомендацій щодо підвищення рівня прозорості та доброчесності у діяльності закладів вищої, фахової передвищої освіти (із можливістю залучення до реалізації громадських об'єднань та МТД);
- підтримка пріоритетних заходів з вивчення англійської мови, англомовних освітніх програм, а також спільних (подвійних) освітніх програм з університетами, гармонізація структури та створення можливостей для дистанційного вступу іноземців;
- забезпечення порівнюваності та визнання українських освітніх кваліфікацій в Європі та світі; приведення переліку галузей знань у відповідність до МСКО; розроблення проєкту Закону України “Про національну систему кваліфікацій”;
- відновлення роботи переміщених закладів фахової передвищої освіти на деокупованих територіях та сприяння використанню їх кадрового потенціалу для надання профільної середньої освіти та підготовки кадрів для відновлення України;
- визначення концептуальних засад системи освіти дорослих, розробка підзаконних актів (наказів, постанов, розпоряджень) з імплементації Закону України “Про освіту дорослих”, розроблення Стратегії розвитку освіти дорослих в Україні на 2023-2033 роки.

4.4. Наука та інновації

(Шкуратов Олексій, заступник Міністра з питань європейської інтеграції; Таранов Ігор, генеральний директор директорату науки та інновацій)

Проблеми політики

В умовах війни сфера науки та інновацій зазнала значних втрат, які суттєво вплинули на її суб'єктів, інфраструктуру, механізм функціонування. Наразі основною проблемою сфери науки та інновацій є неможливість провадження наукової та інноваційної діяльності на високому рівні як повністю (у тимчасово окупованих чи постраждалих від обстрілів регіонах), так і частково (в інших регіонах України).

Причинами цього є:

- втрати наукового потенціалу закладів вищої освіти, наукових установ, інноваційно-активних підприємств;
- неможливість продовжувати наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність вимушено переміщеними науковцями та інноваторами через обмеженість програм підтримки академічної мобільності та складнощі, пов'язані з релокацією окремих закладів вищої освіти, наукових установ, їх структурних підрозділів і об'єктів дослідницької інфраструктури;
- руйнування інфраструктури, зокрема дослідницької та інноваційної, обмежений доступ до дослідницької та інноваційної інфраструктури через відсутність механізмів спільного використання, а також брак фінансування на проведення відповідних досліджень за кордоном;
- неможливість виконання та/або продовження наукових, науково-технічних та інноваційних проєктів через припинення/суттєве скорочення фінансування;
- низька затребуваність нових технологічних рішень (за винятком ОПК), а також можливість підприємств їх впровадити, низький рівень комерціалізації наукових результатів, трансферу технології та загалом взаємодії сфери науки та промисловості;
- низька відповідність науково-технічної продукції потребам ринку.

Мета державної політики: українські вчені мають належні умови для професійної реалізації, розвитку та інтегровані у світовий науковий простір. Креативні ідеї, наукові розробки і винаходи швидко та якісно можуть бути перетворені в інноваційні продукти та послуги

Стратегічні цілі та завдання державної політики

Стратегічна ціль 1. Система організації оборонної наукової та науково-технічної діяльності забезпечує впровадження наукоємних технологій та доказових практик в оборонну та безпекову сферу

- (1) створення необхідних (правових, організаційних, технічних тощо) умов для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок в інтересах оборони і безпеки держави
- (2) розроблення фортсайту розвитку ОПК України з урахуванням сучасних тенденцій технологічного розвитку та ресурсного потенціалу України

Стратегічна ціль 2. Система державного управління науковою сферою є ефективною та базується на даних, забезпечує формування і реалізацію тяглої та системної державної політики. Система фінансування наукової галузі є багатоканальною та ефективною

- (1) розроблення та затвердження методики розрахунку збитків наукової сфери
- (2) розроблення програм залучення інвестування науково-технічної сфери між державними інституціями та бізнесом зокрема для фінансування грантових проєктів наукових досліджень та розробок
- (3) розширення набору інструментів шляхом відкриття фінансування за новими програмами
- (4) запровадження цільових показників діяльності керівників наукових установ, запровадження обов'язкового розроблення стратегій і перспективних напрямів діяльності наукових установ

- (5) запровадження інструментів цільового фінансування (грантів, на конкурсній основі та на умовах співфінансування)
- (6) внесення змін до законодавства щодо вдосконалення системи наукової і науково-технічної експертизи, спрощення залучення іноземних експертів до проведення наукової і науково-технічної експертизи коштом державного бюджету
- (7) проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності та забезпечення фінансової підтримки на її основі
- (8) удосконалення механізму державної атестації наукових установ та ЗВО
- (9) розширення обсягів фінансування та диверсифікація інструментів підтримки молодих вчених (грантові, стипендіальні програми тощо)

Стратегічна ціль 3. Формування та реалізація комплексної державної стратегії розвитку науки і технологій у синергії з економікою

- (1) визначення пріоритетних напрямів досліджень і розробок для розвитку стратегічних галузей економіки з поступовим переходом досліджень і розробок на стандарти ЄС
- (2) розроблення системи інструментів інноваційної політики, спрямованих на посилення зв'язків між наукою та виробництвом: розроблення спільних конкурсів досліджень і розробок; запровадження інноваційних ваучерів тощо
- (3) проведення Національним фондом досліджень України, Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук України конкурсів спільних досліджень та розробок (наука, освіта та промисловість), спільних конкурсів проєктів
- (4) створення умов для підвищення рівня впровадження (комерціалізації) результатів наукових досліджень
- (5) розроблення Дорожньої карти використання науки, технологій та інновацій для досягнення Цілей сталого розвитку

Стратегічна ціль 4. Кадровий науковий потенціал є спроможним та здійснює проведення якісних досліджень і створення наукових розробок

- (1) розроблення і реалізація заходів щодо можливості залучення наукових кадрів зі статусом ВПО до виконання ДіР в наукових установах суміжної тематики в Україні
- (2) вдосконалення режиму дистанційної роботи з можливістю працювати за кордоном за умови доступу до необхідного обладнання та своєчасного виконання тематики ДіР
- (3) популяризація наукової діяльності та наукових здобутків; проведення міжнародних фестивалів інновацій, конкурсів наукових проєктів, експериментальних розробок, стартапів

Стратегічна ціль 5. Наукова інфраструктура є ефективною та сучасною, дозволяє проводити якісні наукові дослідження та розробки

- (1) затвердження Державної цільової програми розвитку та відновлення дослідницьких інфраструктур на період до 2026 року
- (2) внесення змін до Закону України "Про наукову та науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та молодих вчених
- (3) модернізація та відновлення наукової інфраструктури шляхом оснащення центрів колективного користування сучасними науковими приладами та обладнанням; створення нових центрів колективного користування науковим обладнанням, у тому числі й у закладах вищої освіти

Стратегічна ціль 6. Україна інтегрована в Європейський та світовий дослідницький простір

- (1) розроблення та ухвалення нормативно-правових актів, необхідних для створення Офісу програми "Горизонт Європа" в Україні
- (2) здійснення відбору національних контактних пунктів Рамкової програми ЄС "Горизонт Європа" та представників до комітетів Європейського дослідницького простору
- (3) створення мережі національних контактних пунктів Рамкової програми ЄС "Горизонт Європа", здійснення на її основі організаційної підтримки представників та експертів від України до комітетів Європейського дослідницького простору

- (4) забезпечення процедури приєднання до Глобального наукового форуму ОЕСР, Робочої групи національних експертів з питань індикаторів науки і технологій, Робочої групи з питань інновацій та технологічної політики
- (5) реалізація та ресурсне забезпечення Національного плану заходів щодо впровадження принципів відкритої науки до 2030 року
- (6) забезпечення доступу закладам вищої освіти та науковим установам до міжнародних електронних баз даних наукової інформації (баз даних патентної та кон'юнктурно-економічної інформації, бібліографічних, реферативних, повнотекстових баз даних наукової і науково-технічної інформації та наукової літератури)
- (7) забезпечення співробітництва з Європейською Комісією, державами — учасницями Спільного морського порядку денного для Чорного моря і Стратегічної програми досліджень та інновацій для Чорного моря, із заінтересованими міжнародними організаціями, фондами тощо у зазначеній сфері
- (8) виконання міжнародних зобов'язань України з науково-технічного співробітництва

Очікувані результати / індикатори

- збережено науковий та інноваційний потенціал України/*частка науковців у загальній кількості робочої сили в Україні, частка інноваційно активних підприємств;*
- тимчасово переміщені науковці отримали можливість безперервно здійснювати наукову, науково-технічну діяльність в межах програм внутрішньої та зовнішньої академічної мобільності/*кількість науковців, які повернулись до основного місця роботи для здійснення наукової, науково-технічної діяльності;*
- відновлено дослідницьку та інноваційну інфраструктуру / *кількість відновлених/створених об'єктів дослідницької та елементів інноваційної інфраструктури у порівнянні з 1 лютого 2022 року, кількість статей, опублікованих у журналах, що індексуються у Scopus, Web of Science, кількість дослідницьких інфраструктур, які співпрацюють з ERIC;*
- наукові результати спрямовано на відновлення економіки та обороноздатності України, а також вирішення соціальних потреб населення/*кількість переданих технологій, кількість укладених ліцензійних договорів;*
- збільшено участь українських організацій у програмі з досліджень та інновацій "Горизонт Європа"/*кількість заявок українських учасників та кількість проєктів, у яких беруть участь українські вчені.*

Статус виконання (основні результати, ключові досягнення, продукти)

Ключові результати за 2022 рік

- завдяки співпраці з міжнародними партнерами українським вченим забезпечено широкий та безоплатний доступ до електронних ресурсів наукової інформації, зокрема ресурсів, які доступні через платформу Research4Life, баз даних Web of Science, Scopus, ScienceDirect, Derwent Innovation та ін.;
- завершено конкурсний відбір наукових, науково-технічних робіт та проєктів, які фінансуються шляхом зовнішнього інструменту допомоги Європейського Союзу для виконання зобов'язань України у Рамковій програмі Європейського Союзу з наукових досліджень та інновацій "Горизонт 2020" та обрано 40 робіт та проєктів, які отримують фінансування загальним обсягом 114,6 млн грн;
- забезпечено надання базового фінансування в обсязі 20,25 млн грн для підтримки пріоритетних напрямів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок закладів вищої освіти за результатами проведеної державної атестації;
- наукові установи та заклади вищої освіти [звільнено](#) від оподаткування митом, а також від податку на додану вартість під час ввезення наукових приладів, обладнання, запасних частин і витратних матеріалів до них, реактивів, зразків, наукової літератури;

- [визначено](#) основні засади утворення та функціонування Центрив колективного користування науковим обладнанням;
- [визначено](#) процедуру реалізації права на академічну мобільність, порядок проходження, визнання та зарахування результатів академічної мобільності для українських учасників у межах міжнародної співпраці в галузі освіти, науки, інновацій;
- запроваджено електронну систему реєстрації науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій з віддаленим доступом;
- створено цифрові інструменти, які дають можливість зберегти та допомогти реалізувати науковий та інноваційний потенціал дослідників та інноваторів, зокрема вебплатформу [“Наука і бізнес”](#), онлайн-інструмент [Info Science Bot](#) для швидкого інформування українських науковців та інноваторів про можливості їх підтримки в Україні та за кордоном, цифровий інструмент [“Online Mentor Science&Business”](#) щодо ведення інноваційного бізнесу;
- Україна стала 39-м повноправним членом [Асоціації COST](#), що надає інноваторам і дослідникам можливості налагодження зв'язків для зміцнення спроможності вирішувати наукові, технологічні та суспільні виклики;
- Україну на рівні експертів запрошено до Глобального наукового форуму ОЕСР. З метою набуття повноправного членства в Комітеті науково-технічної політики, його Робочій групі національних експертів з показників науки та технологій, Робочій групі з інноваційної та технологічної політики та Глобальному науковому форумі впроваджуються стандарти ОЕСР у цих сферах – отримано Ліцензії на переклад та публікацію робіт ОЕСР: Керівництво Осло 2018, Керівництво Фраскати 2015 та Керівництво ОЕСР з патентної статистики;
- запроваджено проект [“Science&Business”](#) від Міністерства освіти і науки України та Українського фонду стартапів для налагодження ефективної взаємодії всіх учасників інноваційного процесу, в межах якого проведено Science&Business StartupBootcamp, Science&Business Demo Day, Science&Business Startup Hackathon, Science&Business – GIST Pitch Days.

Завдання на 2023 рік

- оновлення системи пріоритетних напрямів у сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності з урахуванням актуальних потреб періоду війни та відновлення України від її наслідків;
- розширення напрямів ґрантової підтримки, яка надається Національним фондом досліджень України;
- створення умов для розвитку системи дослідницьких інфраструктур в Україні, підвищення їх конкурентоспроможності;
- здійснення заходів з призупинення відтоку молодих науковців, вимивання науковців середньої вікової групи та створення умов для їх повернення в Україну;
- розбудова співпраці з науковою діаспорою;
- створення необхідних (правових, організаційних, фінансових) умов для розвитку інноваційної інфраструктури;
- розроблення системи інструментів інноваційної політики, спрямованих на посилення зв'язків між наукою та виробництвом та розвиток інноваційної екосистеми;
- поглиблення співпраці з органами ОЕСР у сфері науки, техніки та інновацій шляхом запровадження рамки роботи з даними у сфері науки, техніки та інновацій, яка дасть змогу отримувати релевантні та надійні дані шляхом адаптації в Україні перекладів шести Настанов Сімейства Фраскати, що наблизить Україну до подання заявки на повноправне членство у цих органах ОЕСР;
- забезпечення виконання заходів Плану заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності, спрямованих на розвиток інноваційної екосистеми.

4.5. Цифрова трансформація освіти і науки

(*Вітренко Андрій, перший заступник Міністра; Завгородній Дмитро, генеральний директор директорату цифрової трансформації*)

Проблеми політики

Повномасштабна військова агресія російської федерації проти України зумовила низку викликів для сфери цифрових освітніх технологій, зокрема:

- неможливість швидкого повернення здобувачів усіх рівнів освіти до стаціонарного навчання через несприятливу безпекову ситуацію, що потребує широкого використання технологій онлайн-навчання;
- недостатня забезпеченість технічними засобами для навчання та викладання здобувачів освіти та педагогічних (науково-педагогічних працівників), а також брак якісного електронного контенту, який би охоплював відповідні освітні програми;
- недостатній рівень розвитку цифрової освітньої інфраструктури, зокрема забезпечення швидкісним Інтернетом закладів освіти, регіонів України;
- обмежена можливість отримання онлайн-послуг і сервісів у сфері освіти внаслідок недостатньої розвиненості електронних освітніх платформ;
- брак достовірної та актуальної інформації у сфері освіти, яка надходить у режимі реального часу, зокрема щодо обліку дітей шкільного віку, учнів, учителів, а також пошкоджень інфраструктури закладів та установ у сфері освіти і науки.

Мета (ціль) політики: створення в Україні сучасного, доступного та безпечного цифрового освітнього та наукового середовища, досягнення високого рівня цифрових компетентностей учасниками освітнього процесу, а також забезпечення прозорості, зручності та ефективності процесів і послуг у сфері освіти і науки

Стратегічні цілі та завдання державної політики:

Стратегічна ціль 1: Доступне і сучасне цифрове освітнє середовище в закладах загальної середньої освіти

- (1) забезпечення підтримки партнерами з розвитку закупівель комп'ютерного обладнання;
- (2) забезпечення комп'ютерним обладнанням, програмним забезпеченням педагогічних, науково-педагогічних працівників, заклади освіти яких пошкоджено чи зруйновано; евакуйованих здобувачів освіти (першочергово із соціально незахищених категорій населення)

Стратегічна ціль 2: Доступний та якісний освітній цифровий контент для здобувачів освіти та педагогічних працівників

- (1) розроблення якісного онлайн-контенту для певних рівнів освіти (початкова, професійна (професійно-технічна) освіта) та забезпечення доступу до нього;
- (2) підвищення кваліфікації з розвитку цифрових компетентностей;
- (3) запровадження е-підручників та електронних додатків до підручників у закладах ЗСО;
- (4) створення цифрових інструментів та інфраструктури для вимірювань результатів навчання, освітніх втрат та моніторингових досліджень

Стратегічна ціль 3: Дані у сфері загальної середньої освіти є доступними та достовірними завдяки автоматизованим процесам та послугам (цифрова освітня екосистема - Цифровий освітній паспорт)

- (1) впровадження експериментального проєкту щодо формування та застосування є-Документа про освіту в мобільному додатку Порталу Дія;
- (2) забезпечення відображення в електронній формі засобами мобільного додатка Порталу Дія студентських (учнівських) квитків;
- (3) модернізація ПАК "АІКОМ" в частині запровадження е-діловодства та е-документообігу в закладах освіти;
- (4) створення системи централізованого персоналізованого обліку дітей та здобувачів освіти, а також педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів освіти;
- (5) забезпечення можливості електронного зарахування, відрахування та переведення здобувачів

- освіти між закладами освіти;
- (6) створення цифрових інструментів для вимірювань результатів навчання;
- (7) створення електронного кабінету здобувача освіти/вступника в Дії

Стратегічна ціль 4. Створено цифрове середовище у сфері науки, яке забезпечує відкритий доступ до інформації

- (1) створення Національної електронної науково-інформаційної системи;
- (2) забезпечення роботи Національного репозитарію академічних текстів як ефективного інструменту протидії проявам академічної недобросовісності

Очікувані результати / індикатори

- здобувачі освіти та педагогічні, науково-педагогічні працівники мають безперервний доступ до освіти та роботи незалежно від місця перебування та зовнішніх обставин/співвідношення кількості здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників на 1 персональний комп'ютер;
- заклади та установи освіти і науки мають сучасну цифрову інфраструктуру та здійснюють ведення оперативної діяльності, діловодства, архівне зберігання документів, подачу звітності в електронній формі *кількість закладів і установ освіти і науки, які перейшли та електронне діловодство/підключені до швидкісного Інтернету;*
- здобувачі освіти всіх рівнів мають доступ до сучасного якісного електронного контенту/для всіх рівнів освіти розроблений електронний контент;
- громадянам забезпечено доступ до освітніх даних і послуг через кабінет на Порталі Дія/кількість освітніх послуг, які можна отримати через Портал Дія;
- достовірні та актуальні дані у сфері освіти і науки та освітня аналітика використовуються для формування політики у визначених сферах на всіх рівнях прийняття рішень (політика заснована на даних)/весь масив освітніх і наукових даних збирається через ключові інформаційно-комунікаційні системи у сфері освіти і науки, між якими налаштована інформаційна взаємодія.

Ключові результати за 2022 рік

Цифровий контент

Попередній досвід підтримки дистанційної освіти в Україні під час пандемії, зокрема запуск [Всеукраїнської школи онлайн](#) (ВШО), дозволив продовжити створення та модернізацію цифрового контенту. За підтримки Дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ) платформа ВШО наповнюється оновленими курсами для 5-11 класів, здійснюється розробка нового контенту відповідно до освітніх програм. ЮНІСЕФ також підтримує модернізацію платформи та створення додаткового функціонала для вчителів, наприклад, можливість проектувати власні курси на базі платформи.

У співпраці з офісом "War Child" у Нідерландах розроблено мобільний застосунок з елементами гейміфікації для учнів 1-4 класів із математики та читання "[Вивчаю – не чекаю](#)". Окрім цього, на прохання МОН команда німецького видання "Klett Publishers" у співпраці з українським видавництвом "Ранок" розробили [цифрові інтерактивні версії підручників](#) для початкової школи.

Save the Children надає підтримку з адаптації контенту платформи [Code.org](#) – топового онлайн-ресурсу з вивчення інформатики в межах шкільної програми.

Технічне забезпечення та цифрова інфраструктура

За результатами домовленостей МОН з партнерами з розвитку, протягом 2022 року було **досягнуто домовленостей щодо передачі понад 100 тис. електронних пристроїв** для учасників освітнього процесу (педагогічних працівників, здобувачів освіти):

- 5 тис. ноутбуків від Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ);
- 50 тис. хромбуків від компанії Google у партнерстві з Організацією Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО);
- 38 856 ноутбуків в межах ініціативи Глобальної бізнес-коаліції для освіти (GBC-Education) та проекту "Цифровий актив для України" компаній "HP" та "Microsoft" за підтримки Фондації Олени Зеленської;

- 1 500 ноутбуків у процесі передачі від організації World Vision International;
- 6 тис. планшетів [надано](#) Урядом Республіки Корея для дітей з вразливих категорій населення, які проживають в областях, де високий відсоток дистанційного навчання.

За домовленістю МОН з компанією Асер у співпраці з групою компаній “Розумники” передано [100 ноутбуків](#) для внутрішньо переміщених учителів із Маріуполя.

Триває забезпечення закладів освіти планшетами Apple iPad у рамках проєкту “5 000 iPad для українських школярів”, який реалізується МОН спільно із партнерами з міжнародної компанії “ASBISc Enterprises PLC”.

Станом на 1 березня .2023 року потреба у пристроях для педагогічних працівників закладів ЗСО та П(ПТ)О становить **понад 80 тис. одиниць**, для здобувачів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти з уразливих категорій населення – **понад 561 тис. одиниць**.

На сьогодні одержана підтримка **покриває близько 54% загальної потреби педагогічних працівників**, тому пріоритетом МОН є продовження переговорів і пошук нових виробників комп’ютерного обладнання для забезпечення технікою педагогічних працівників і здобувачів освіти, котрі потребують допомоги. Зокрема продовжується активна комунікація з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), компаніями Amazon та Intel, організаціями Save the Children, UNHCR, ABN AMRO Foundation щодо забезпечення потреб освіти електронними пристроями.

Досягнуто домовленостей із Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) щодо створення понад 80 цифрових освітніх центрів при закладах освіти та їх облаштування сучасним комп’ютерним обладнанням.

За підтримки Дитячого фонду ООН в Україні (ЮНІСЕФ), Постійного представництва ЮНЕСКО в Україні та Швейцарсько-українського проєкту “Децентралізація для розвитку демократичної освіти” (DECIDE) [створено електронну систему для проведення Національного мультипредметного тесту](#), за допомогою якої було забезпечено проведення НМТ в Україні та за кордоном (у 58 містах 32 країн світу). Система передана Українському центру оцінювання якості освіти та планується, що надалі слугуватиме для проведення різних видів освітніх оцінювань.

Інформування та комунікація

У співпраці з партнерами за цей час вдалося запустити кілька точок доступу до інформації для батьків, учителів, громад і міжнародних партнерів. З перших тижнів війни запущено вебсайт [“Освіта під загрозою”](#) з онлайн-мапою України, на якій відображається кількість зруйнованих або пошкоджених шкіл, дитсадочків, університетів. Дані оновлюються щотижня.

За підтримки швейцарсько-українського проєкту “Decide” відбувся запуск освітнього чатбота [EducationUABot](#) для підтримки внутрішньо переміщених вчителів і дітей. ЮНІСЕФ у співпраці з громадською спільнотою “Освіторія” запустив інформаційну платформу [“Навчання під час війни”](#), на якій можна знайти відповіді на поширені питання стосовно навчання в Україні та за кордоном під час воєнного стану.

За підтримки ЮНІСЕФ та української команди Google розроблено [Всеукраїнський онлайн-розклад](#) для учнів 1-11 класів, який функціонував навесні 2022 року.

Завдання на 2023 рік

- створення інформаційної системи управління освітою та Національної електронної науково-інформаційної системи;
- оновлення порядку функціонування вебплатформи дистанційного навчання "Всеукраїнська школа онлайн", розміщення на ній нових онлайн курсів, технічна модернізація;
- розроблення інтерактивних мобільних застосунків для навчання учнів початкової школи, зокрема змістове наповнення електронним контентом застосунку "Вивчаю - не чекаю";
- за підтримки партнерів з розвитку забезпечення закладів освіти сучасним комп’ютерним обладнанням (педагогічних працівників, здобувачів освіти);

- впровадження експериментального проекту щодо формування та застосування «Документа про освіту в мобільному додатку Порталу Дія»;
- створення умов для доступу до онлайн-курсів з вивчення англійської мови для викладачів та здобувачів фахової передвищої та вищої освіти;
- впровадження модуля «Електронне діловодство», функціонування електронних класних журналів у закладах освіти в ПАК "АІКОМ»;
- запровадження централізованого обліку дітей, здобувачів освіти та працівників закладів освіти;
- забезпечення роботи Національного репозитарію академічних текстів як ефективного інструменту протидії проявам академічної недобросовісності.

V. СПІВПРАЦЯ З ПАРТНЕРАМИ З РОЗВИТКУ

Через широкомасштабну російську агресію проти України мільйони українських дітей вимушені були перервати навчання та тікати в регіони та країни, де безпекова ситуація є кращою. Тисячі закладів освіти пошкоджено внаслідок обстрілів та бомбардувань, сотні з них повністю зруйновано.

У зв'язку з введенням воєнного стану видатки на освіту суттєво скорочено – місцеві та державний бюджети страждають від суттєвого дефіциту, оскільки всі наявні ресурси спрямовуються на задоволення оборонних та гуманітарних потреб.

У цей складний час вкрай необхідною залишається стала підтримка міжнародних донорів та партнерів з розвитку.

Для забезпечення комунікації з міжнародними партнерами, громадськими організаціями, закордонними міністерствами та іншими заінтересованими сторонами створено двомовний розділ вебсайту МОН [“Підтримка освіти і науки України під час війни”](#)/ [“Ukraine: Support to Education and Science in Wartime”](#), де регулярно розміщується актуальна інформація про невідкладні потреби системи освіти і науки та пріоритетні завдання секторальної політики.

З метою забезпечення максимально прозорого та відкритого інформування щодо отриманої допомоги від партнерів з розвитку Міністерство освіти і науки України регулярно оприлюднює інформацію про отриману сферами освіти і науки фінансову, матеріальну, експертну та іншу підтримку ([інформація станом на листопад 2022](#)).

Починаючи з 2023 року, сформована та постійно оновлюється Матриця допомоги партнерами з розвитку сферам освіти і науки. Станом на початок березня 2023 року понад 160 проєктів та програм надають підтримку сферам освіти і науки України. Обсяг всіх видів допомоги (включно з довгостроковими проєктами, програмами, кредитами, грантами, матеріальною та іншими видами допомоги), яка надається сферам можна оцінити в більше ніж 1,2 млрд євро. З них близько 1,175 млрд євро припадає на освіту та 25 млн євро на науку.

5.1. Секторальна робоча група (СРГ) “Освіта і наука”

Голова СРГ – перший заступник Міністра **Андрій Вітренко**, секретаріат СРГ - **Олександра Гусак**, **Сергій Шкабко**.

Співголови СРГ від партнерів з розвитку: **Мінна Хаккарайнен**, радник Посольства Фінляндії в Україні, **Нікі Абришамян**, керівниця секції освіти Представництва ЮНІСЕФ в Україні.

Основним майданчиком для діалогу з міжнародними партнерами виступає Секторальна робоча група “Освіта і наука” при Міністерстві освіти і науки України, учасниками якої є міжнародні організації, дипломатичні представництва іноземних держав, неурядові організації та проєкти, які реалізують програми підтримки української освіти і науки. Перелік учасників є дуже широким та відкритим до приєднання.

Секторальна робоча група “Освіта і наука”, створена у серпні 2020 року відповідно до Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002 р. № 153 (зі змінами), координує залучення та використання міжнародної допомоги, спрямованої на підтримку реалізації державних політик для досягнення стратегічних пріоритетів у сферах освіти і науки.

В умовах російської агресії Міністерство освіти і науки України використовує Секторальну робочу

групу "Освіта і наука" як майданчик для діалогу з максимально широким колом партнерів та друзів України для формування міжнародної коаліції на підтримку української освіти і науки.

СРГ використовується як майданчик для обговорення проекту Плану відновлення України (розділ "Освіта і наука"), також саме в рамках СРГ відбувається координація планів Міністерства та партнерів з розвитку на поточний та майбутні періоди, забезпечується тяглість та системність у комунікації з партнерами з розвитку, їх постійне інформування про стан сфери та секторальні реформи.

Секторальна робоча група "Освіта і наука" використовує формат надзвичайних та планових засідань, а також тематичних підгруп для обговорення поточних викликів в освітньому секторі в умовах воєнного стану. Впродовж 2022 року відбулися 10 засідань СРГ та тематичних підгруп. Чергове засідання СРГ "Освіта і наука" заплановане на 5 квітня 2023 року.

5.2. Співробітництво з міжнародними організаціями та глобальними фондами

Проект «Вища освіта України»

*Координація проекту – заступник Міністра **Олександр Костюченко**.*

Відповідальний підрозділ в МОН – управління з питань державного майна та підприємств

Проект передбачає співпрацю МОН з Європейським інвестиційним банком (ЄІБ) та Північною екологічною фінансовою корпорацією (NEFCO) з метою надання університетам допомоги в проведенні заходів з покращення енергоефективності будівель – навчальних корпусів та гуртожитків. [Фінансову угоду](#) підписано 19 грудня 2016 року.

Джерела фінансування проекту (загалом 160,0 млн євро):

- кредит ЄІБ (Закон України про ратифікацію від 8 листопада 2017 року № 2186-VIII) – 120,00 млн євро;
- інвестиційний грант Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (E5P) – Закон України від 16.04.2020 № 560-IX – 10 млн євро;
- кошти NEFCO (Північна екологічна фінансова корпорація) – Закон України від 20 червня 2018 року № 2467-VIII – 30 млн євро.

Проект «Фінська підтримка реформи української школи»

*Координація проекту – заступниця Міністра **Віра Рогова**.*

Відповідальний підрозділ в МОН – директорат дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти

Фінський проект – це чотирирічна програма співпраці, яка стартувала в липні 2018 року і до якої в кінці 2018 року долучився ЄС. Загальна підтримка в рамках проекту складає 8 млн євро: внесок Фінляндії – 6 млн євро, фінансування ЄС – 2 млн євро.

[Угоду](#) між Урядом України та Урядом Фінляндської Республіки про реалізацію проекту "Фінська підтримка реформи української школи" підписано 5 березня 2018 року.

У травні 2022 року підписано зміни до Угоди, якими продовжено дію проекту на 2023 рік.

Очікуваний довгостроковий вплив проекту полягає у підвищенні якості освіти в Україні, а також у зміні сприйняття систему освіти громадянами України. Кошти ЄС спрямовано на поліпшення викладання української мови як другої мови серед національних меншин згідно з Дорожньою картою імплементації Статті 7 Закону України "Про освіту".

Проект спрямований на досягнення результатів у трьох взаємопов'язаних кластерах: (1) підготовка вчителів, (2) популяризація освіти – підвищення обізнаності про реформу освіти, формування

позитивного ставлення до освіти та вчителя, (3) освітнє середовище.

Програма “EU4Skills: Кращі навички для сучасної України”

*Координація проекту – заступник Міністра **Олександр Костюченко**.*

*Відповідальна особа в МОН – **Ірина Шумік** (директорат професійної освіти)*

Спільна програма ЄС та його держав-членів Німеччини, Фінляндії, Польщі та Естонії. [EU4Skills](#) підтримує реформу професійно-технічної освіти в Україні з метою адаптувати навчання до вимог ринку праці та допомогти молоді й дорослим реалізувати власний потенціал.

Кошти в сумі 58 млн євро на реалізацію програми “EU4Skills: Better Skills for Modern Ukraine” надаються в рамках [Угоди](#) між Україною та Європейською Комісією від 17 грудня 2018 року, 35 млн з яких планується спрямувати безпосередньо на модернізацію інфраструктури, тобто будівництво, ремонти та обладнання.

У грудні 2022 року підписано додаткову угоду про продовження на 3 роки Угоди “EU4Skills: Кращі навички для сучасної України” (в частині проекту “EU4Skills: модернізація інфраструктури системи професійно-технічної освіти в Україні”, імплементацію якого нині відкладено через бойові дії);

Джерела фінансування проекту (загалом 58,0 млн євро):

- Європейський Союз – 38,0 млн євро
- співфінансування з боку Німеччини – 17,0 млн євро
- співфінансування з боку Фінляндії – 2,0 млн євро
- співфінансування з боку Польщі – 1,0 млн євро

Проєкт “Команда підтримки реформ при МОН”

*Координатор проекту – перший заступник Міністра **Андрій Вітренко**.*

*Відповідальна особа в МОН – **Олександра Гусак** (директорат європейської інтеграції, бюджетування та узгодження політик).*

*Директорка Команди підтримки реформ (КПР) при МОН – **Анастасія Лісова***

У 2018 році МОН долучилося до проекту створення Команд підтримки реформ (Reform Support Teams, RSTs). КПР фінансується в межах проекту “Українська Архітектура Реформ” (URA). Цей проєкт є комплексною програмою технічної допомоги, розробленою ЄБРР у партнерстві з Європейським Союзом для підтримки ключових реформ в Україні. Проєкт впроваджується за підтримки Європейського Банку Реконструкції та Розвитку (ЄБРР) та Багатостороннього Донорського Фонду Стабілізації та Сталого Розвитку України (Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Італія, Японія, Нідерланди, Норвегія, Польща, Швеція, Швейцарія, Велика Британія, США та Європейський Союз, найбільший донор).

[КПР при МОН](#) створено наказом МОН від 17 квітня 2019 року, координується заступниками Міністра згідно з розподілом обов'язків. Основними напрямками діяльності КПР є:

- реформа професійної (професійно-технічної) освіти
- реформа дошкільної освіти
- реформа "Нова українська школа"
- реформа державного управління
- реформа цифровізації освітньої сфери

Проєкт Світового банку “Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів”

*Координація проекту – перший заступник Міністра **Андрій Вітренко**.*

*Відповідальна особа в МОН – **Дмитро Завгородній** (директорат цифрової трансформації)*

5 травня 2021 року, Рада виконавчих директорів Світового банку затвердила проєкт “Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів” (**Ukraine Improving Higher Education for Results Project**), який передбачає надання позики Україні обсягом 200 млн доларів США на підтримку реформ у сфері вищої освіти.

[Угоду про позику](#) (Проєкт “Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів”) між Україною та Міжнародним банком реконструкції та розвитку було підписано у вересні 2021 року (набрала чинності у грудні 2021 року). Проєкт триватиме до грудня 2026 року.

Після початку повномасштабної агресії РФ проти України цілі проєкту було переглянуто, тож наразі серед його завдань:

- швидке реагування на нагальні потреби вищої освіти
- забезпечення відповідності навичок та знань випускників закладів вищої освіти вимогам до відбудови України
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів в освітньому секторі
- удосконалення ефективності системи вищої освіти та управління закладів вищої освіти
- підвищення суспільної довіри до системи вищої освіти України

Проєкт ЄІБ “Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні”

Координація проєкту – ген. директорка Ірина Шумік.

Відповідальна особа в МОН – Оксана Румовська (директорат професійної освіти)

15 грудня 2021 року було підписано [Фінансову угоду](#) між Україною та Європейським інвестиційним банком “Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні” щодо залучення 58 млн євро від Європейського інвестиційного банку для розбудови мережі Центрів професійної досконалості, а також 8,5 млн євро для розвитку професійної освіти від Інвестиційної платформи сусідства ЄС.

Угоду ратифіковано Законом України від 29.07.2022 р. № 2477-IX.

Грантову допомогу обсягом 8,5 млн євро від Інвестиційної платформи сусідства Європейського Союзу (NIP) буде спрямовано для підсилення інституційної спроможності закладів освіти, що забезпечують реалізацію проєкту, зокрема за ці кошти у 2023 році буде створено Групу впровадження проєкту (PIU).

Співпраця з Глобальним партнерством заради освіти (Global Partnership for Education - GPE)

Координація – перший заступник Міністра Андрій Вітренко.

Відповідальна особа в МОН – Дмитро Завгородній (директорат цифрової трансформації)

22 листопада 2022 року Україна стала членом Глобального партнерства в галузі освіти (GPE) та може отримати грантову допомогу у розмірі 43 млн доларів США.

У січні 2023 рік Секретаріат GPE схвалив попередню заявку України для резервування для нашої країни коштів обсягом 25,5 млн доларів США в рамках інструменту фінансування GPE Multiplier. Грантовими агентами для першої фази GPE Multiplier визначені ЮНЕСКО та ЮНІСЕФ, наразі їхні проєктні пропозиції погоджуються з GPE.

Співпраця з глобальним фондом ООН Education Cannot Wait (ECW)

Координація – перший заступник Міністра Андрій Вітренко.

Відповідальна особа в МОН – Дмитро Завгородній (директорат цифрової трансформації)

Освіта не може чекати (ECW) — це глобальний мільярдний фонд ООН для забезпечення продовження освіти в країнах, які знаходяться в кризових та надзвичайних ситуаціях. Фонд фокусує підтримку на забезпеченні навчання для дітей з найбільш вразливих груп населення та, зокрема, дітей які

постраждали від наслідків війни. Команда МОН вперше організувала зустріч з ECW на полях освітнього Саміту ООН, що відбувся в Нью-Йорку у вересні 2022 року. За результатами зустрічі Україні було запропоновано допомогу в рамках багаторічної програми підтримки – одного з механізмів Фонду у розмірі 12 млн доларів.

За результатами спільних переговорів за участі МОН та ECW, Фонд повідомив про готовність істотно збільшити суму підтримки для України, зокрема до 30 млн доларів. Наразі тривають узгоджувальні та підготовчі процедури з обох сторін.

5.3. Участь у міжнародних освітніх дослідженнях

2016 року Україна приєдналась до програми міжнародного оцінювання учнів **PISA (Programme for International Student Assessment)**, що проводиться під егідою Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), та долучилася до циклу PISA-2018. [Національний звіт](#) за результатами циклу було оприлюднено 3 грудня 2019 року.

У межах дослідження PISA-2022 Україні вдалося провести основний етап оцінювання у жовтні 2022 року попри військову агресію РФ. В оцінюванні взяли участь 3,5 тис. здобувачів освіти зі 177 закладів освіти. На кінець 2023 року наша держава отримає об'єктивні дані про результати оцінювання та зможе використовувати їх для повоєнного відновлення освіти.

Для забезпечення системної участі України в подальших циклах дослідження 16 грудня 2022 року Урядом прийнято рішення доручити МОН забезпечити участь України у міжнародному дослідженні якості освіти PISA-2025 та визначити Український центр оцінювання якості освіти відповідальним виконавцем за його проведення. Відповідну угоду між Україною та ОЕСР було підписано 28 лютого 2023 року. З огляду на суттєві бюджетні обмеження України досягнуто домовленостей, що ОЕСР самостійно покриє внески України щодо участі у PISA-2025.

Довідково: Міжнародне дослідження якості освіти PISA (Programme for International Student Assessment), на сьогодні є одним із найпотужніших інструментів для визначення стану національних систем освіти та динаміки змін у них у всьому світі. Учасницями PISA є понад 80 країн/економік світу, у тому числі й Україна. PISA проводять раз на три роки. Кожного циклу 15-річні підлітки з усього світу проходять тестування з трьох основних обов'язкових предметних галузей, які є критичними для поступу як у навчанні, так і в житті – читання, математики та природничо-наукових дисциплін.

VI. ДОДАТКИ

Додаток 1

Бюджет МОН на 2023 рік

3 листопада 2022 року ВРУ прийняла ЗУ “Про Державний бюджет на 2023 рік”. Загалом за ухваленим Держбюджетом на 2023 рік **МОН передбачено видатки обсягом 142,8 млрд грн**, з них за загальним фондом – 122,1 млрд грн.

Загальнодержавні видатки (субвенції) – 90,3 млрд грн.

Додано дві нові субвенції:

- 1,5 млрд грн – на облаштування безпечних умов у школах;
- 1 млрд грн – на придбання шкільних автобусів.

Державний бюджет – 31,8 млрд грн:

- 22,5 млрд грн – підготовка кадрів закладами вищої та фахової передвищої освіти;
- 4,2 млрд грн – виплата академічних стипендій;
- 0,5 млрд грн – забезпечення діяльності Національного фонду досліджень, грантової підтримки наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) досліджень;
- інші видатки.

БЮДЖЕТ ДЛЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ

*у гривнях

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ВИДАТКІВ МОН

139,3 МЛРД 153,7 МЛРД 131,0 МЛРД 122,1 МЛРД

2021

2022

2022
(після
секвестру)

2023

СУБВЕНЦІЇ

103,7 МЛРД 112,9 МЛРД 97,7 МЛРД 90,3 МЛРД

Освітня

99,6 млрд 108,0 млрд 97,2 млрд 87,5 млрд

для підтримки осіб з ООП

0,50 млрд 0,50 млрд 0,45 млрд 0,30 млрд

забезпечення пожежної безпеки в школах

1,50 млрд

облаштування безпечних умов у ЗЗСО

1,5 млрд

придбання шкільних автобусів

1,0 млрд

ДЕРЖАВНІ ВИДАТКИ

35,5 МЛРД 40,9 МЛРД 33,3 МЛРД 31,8 МЛРД

підготовка кадрів закладами вищої та фахової
передвищої освіти

25,6 млрд 27,8 млрд 25 млрд 22,5 млрд

виплати академічних стипендій

3,94 млрд 5,14 млрд 4,6 млрд 4,2 млрд

забезпечення діяльності НФД, грантової підтримки
наукових досліджень і науково-технічних
(експериментальних) досліджень

2,2 млрд 2,5 млрд 1,5 млрд 2,0 млрд

Уряд збільшив видатки до II читання на **555 млн грн**

50 млн – забезпечення здобуття професійної освіти

20 млн – продовження навчання молоді

30 млн – проведення Всеукраїнських заходів

із позашкільної освіти

215 млн – здійснення зовнішнього оцінювання та моніторинг
якості освіти

150 млн – організації здобуття освіти за дистанційною
формою навчання

90 млн – для Національного фонду досліджень

Розподіл видатків за субвенціями і бюджетними програмами на 2023 рік

Код	Найменування бюджетної програми	Державний бюджет України* Загальний фонд, тис. грн
2200000	Міністерство освіти і науки України	31 802 277,9
2201000	Апарат Міністерства освіти і науки України	31 642 580,1
2201010	Загальне керівництво та управління у сфері освіти і науки	165 576,6
2201020	Забезпечення організації роботи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Національного агентства кваліфікацій, освітнього омбудсмена, державна атестація та акредитація закладів освіти	83 137,1
2201030	Забезпечення здобуття професійної (професійно-технічної) освіти за професіями загальнодержавного значення	250 000,0
2201040	Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ	673 758,7
2201070	Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту	42 920,4
2201080	Державні премії, стипендії та гранти в галузі освіти, науки і техніки, стипендії переможцям міжнародних конкурсів	80 337,2
2201100	Надання освіти закладами загальної середньої освіти державної форми власності та освітніх послуг державною установою для осіб, які перебувають у закладах охорони здоров'я	235 097,2
2201120	Забезпечення діяльності Національного центру «Мала академія наук України», надання позашкільної освіти державними закладами позашкільної освіти, заходи з позашкільної роботи	240 051,7
2201130	Забезпечення здобуття професійної (професійно-технічної) освіти у закладах освіти соціальної реабілітації та адаптації державної форми власності, методичне забезпечення закладів професійної (професійно-технічної) освіти	237 553,3
2201160	Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики	17 068 336,5
2201170	Здійснення методичного та аналітичного забезпечення діяльності закладів освіти	111 481,3
2201190	Виплата академічних стипендій студентам (курсантам), аспірантам, докторантам закладів фахової передвищої та вищої освіти	4 167 106,2
2201250	Підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, керівних працівників і спеціалістів харчової, переробної промисловості та агропромислового комплексу, медичних та фармацевтичних кадрів	35 768,5
2201260	Загальнодержавні заходи у сфері освіти	963 115,6
2201280	Підготовка кадрів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка	1 312 681,4
2201300	Забезпечення діяльності Національного фонду досліджень, грантова підтримка наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок	504 818,1
2201310	Фізична і спортивна підготовка учнівської та студентської молоді	222 595,7
2201380	Виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного та освітнього співробітництва, участь у рамковій програмі Європейського Союзу з досліджень та інновацій	134 298,7
2201390	Підтримка пріоритетних напрямів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у закладах вищої освіти	18 225,0
2201410	Наукова і науково-технічна діяльність на антарктичній станції "Академік Вернадський"	589 511,8
2201420	Підготовка кадрів закладами фахової передвищої освіти	4 080 082,0
2201470	Здійснення зовнішнього оцінювання та моніторинг якості освіти Українським центром оцінювання якості освіти та його регіональними підрозділами	426 127,1
2203000	Державна служба якості освіти	122 695,7

2203010	Керівництво та управління у сфері забезпечення якості освіти	120 012,4
2203020	Здійснення сертифікації педагогічних працівників, експертизи та акредитації освітніх програм у сфері забезпечення якості освіти	2 683,3
2207000	Національна комісія зі стандартів державної мови	37 002,1
2207010	Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови	37 002,1
2210000	Міністерство освіти і науки України (загальнодержавні видатки та кредитування)	90 320 104,2
2211190	Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	87 515 508,9
2211220	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами	304 595,3
2211310	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на облаштування безпечних умов у закладах загальної середньої освіти	1 500 000,0
2211320	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання шкільних автобусів	1 000 000,0

Джерело: Додаток 3 Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік"

Перелік кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду Державного бюджету України на 2023 рік від іноземних держав, іноземних фінансових установ і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних проєктів

Код	Найменування бюджетної програми	Державний бюджет України* Спеціальний фонд, тис. грн
2201610	Вища освіта, енергоефективність та сталий розвиток	2 520 000,0
2201620	Створення Центрів професійної досконалості	1 108 800,0
2201680	Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів	243 720,0

Джерело: Додаток 3 Закону України "Про Державний бюджет України на 2023 рік"

[Закон України](#) "Про Державний бюджет України на 2023 рік"

[ПАСПОРТИ](#) БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ НА 2023 РІК

Стан розроблення нормативно-правових актів (березень 2023)

№	Назва	Відповідальний структурний підрозділ	Стан виконання
Розроблення законопроектів:			
1.	Проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” щодо питань дослідницької інфраструктури та молодих вчених	директорат науки та інновацій	розроблено законопроект, який погоджено з ЦОВВ та надіслано до НАЗК та повторно до Мінфіну
2.	Проект Закону України “Про систему пріоритетних напрямів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності в Україні”	директорат науки та інновацій	законопроект доопрацьовується з урахуванням зауважень, отриманих від НАН України та національних галузевих академій наук, а також зауважень і пропозицій
3.	Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій у вищій освіті”	директорат фахової передвищої, вищої освіти	проект розроблено та направлено на погодження до ЦОВВ. Погоджено без зауважень: Мінцифри, МКІП, Міноборони, СБУ. Погоджено із зауваженнями: Мінекономіки, МВС, ДСЯО. Не погоджено: Мінфін, НАК, НАЗЯВО. Проведено узгоджувальну нараду 15.03 з НАК - направлено повторно на погодження. Надіслано до Мінфіну повторно (13.03.2023).
4.	Проект Закону України “Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності”	директорат науки та інновацій	законопроект розроблено та погоджується з ЦОВВ. Отримано зауваження від Мінекономіки
5.	Проект Закону України “Про внесення змін до законів України щодо модернізації мережі закладів фахової передвищої, вищої освіти”	директорат фахової передвищої, вищої освіти	законопроект напрацьовується в директораті
6.	Проект Закону України “Про національну систему кваліфікацій”	директорат фахової передвищої, вищої освіти (Шаров О.)	проведено робочу зустріч з представником НАК щодо спільної роботи над проектом. Проект Закону опрацьовується ініціативною групою
II. Акти Кабінету Міністрів України			
Загальна середня освіта			
1.	Розпорядження КМУ “Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти”	директорат європейської інтеграції, бюджетування та узгодження політик	проект акта внесено на розгляд КМУ; схвалено на засіданні урядового комітету з доопрацюванням
2.	Постанова КМУ щодо затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання шкільних автобусів	директорат дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти	проект постанови КМУ за підсумками погоджень з ЦОВВ та зауважень Мінфіну доопрацьовано та надіслано на повторне погодження до зацікавлених ЦОВВ
3.	Постанова КМУ щодо створення та забезпечення функціонування Державної дистанційної школи	Український інститут розвитку освіти директорат	розроблено проект акта та надіслано на погодження до Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Міністерства

		цифрової трансформації	цифрової трансформації України
4.	Постанова КМУ "Про затвердження державного стандарту профільної середньої освіти"	директорат дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти	проведено засідання робочих груп, визначено напрями доопрацювання проекту акта, зокрема в частині виокремлення компонента "орієнтири для оцінювання" відповідно для загальноосвітнього і профільного рівнів освіти
5.	Постанова КМУ про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року №684 "Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів"	директорат цифрової трансформації	розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України
Професійна (професійно-технічна) освіта			
6.	Розпорядження КМУ "Про схвалення методичних рекомендацій щодо формування оптимальної мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти"	директорат професійної освіти	проект розпорядження доопрацьовано з урахуванням зауважень та направлено повторно до Мінфіну, ДРС та СПО репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні
7.	Розпорядження КМУ "Про внесення змін до Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти "Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта" на період до 2027 року"	директорат професійної освіти	створено робочу групу щодо напрацювання пропозицій до внесення змін до Концепції
Фахова передвища, вища освіта та освіта дорослих			
8.	Постанова КМУ про Порядок призначення та виплати грантів Президента України на навчання за кордоном	директорат фахової передвищої, вищої освіти	15.03.2023 проведено нараду з Радником-уповноваженим Президента України з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту з питань визначення напрямів надання грантів
9.	Постанова КМУ про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)	департамент атестації кадрів вищої кваліфікації	проект акта Мінекономіки погоджено без зауважень; отримано рекомендації Наукового комітету та висновок Мінцифри про погодження проекту акта без зауважень; надіслано після доопрацювання до Мінфіну (повторно)
Наука та інновації			
10.	Постанова КМУ щодо внесення змін до Порядку проведення державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти	директорат науки та інновацій	проект постанови КМУ надіслано до Міністерства юстиції України для отримання висновку за результатами правової експертизи і НАЗК для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи
11.	Постанова КМУ про зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1197 "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного та освітнього співробітництва" щодо забезпечення фінансування друку Керівництв системи Фраскатті	директорат науки та інновацій	розроблено проект постанови КМУ та надіслано на погодження до ЦОВВ. Опрацьовано лист Мінфіну із зауваженнями. Отримано висновок із зауваженнями від Мінекономіки та висновок Мінцифри

12.	Постанова КМУ "Про затвердження Положення про функціонування координаційного центру та національних контактних пунктів Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій "Горизонт Європа"	директорат науки та інновацій	проект акта надіслано на повторне погодження з Міністерством фінансів України (13.03.2023)
13.	Постанова КМУ щодо реалізації експериментального проєкту зі створення на базі закладів вищої освіти та наукових установ мережі стартап-школа-інкубатор-акселератор	директорат науки та інновацій	розроблено нову редакцію проєкту акта, та готується засил на повторне погодження з ЦОВВ
14.	Постанова КМУ "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо ефективного функціонування Національного фонду досліджень України"	директорат науки та інновацій	розроблено проєкт акта; отримано погодження Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (лист від 03.03.2023 № 1/3128-23). Мінфіном повернуто проєкт акта на доопрацювання
15.	Постанова КМУ про порядок надання підтримки для реалізації науково-технічних та інноваційних проєктів, розвитку стартапів, спрямованих на відновлення України та її економіки, забезпечення обороноздатності	директорат науки та інновацій	розроблено проєкт акта; проведено громадське обговорення та надіслано на погодження до ЦОВВ. Отримано погодження проєкту акта від Мінцифри та Мінекономіки.Опрацьовано лист із зауваженнями від Мінфіну, надіслано на повторне погодження.
16.	Проект постанови КМУ "Про затвердження Типового Положення щодо розрахунку та планування кошторисної вартості наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) робіт, які виконуються за рахунок коштів державного бюджету"	директорат науки та інновацій	погоджено із заінтересованими органами, крім Міністерства фінансів України
17.	Проект постанови КМУ "Питання Національних наукових центрів"	директорат науки та інновацій	внесено до Кабінету Міністрів України в установленому порядку, очікує на розгляд на засіданні профільного Урядового комітету
18.	Постанова КМУ "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 р. № 942 і від 22 серпня 2018 р. № 641" (щодо пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок)	директорат науки та інновацій директорат науки та інновацій	подано на розгляд Уряду листом МОН від 13.03.2023 р. №1/3509-23
19.	Постанова КМУ "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1056" (щодо пріоритетних напрямів інноваційної діяльності)	директорат науки та інновацій	подано на розгляд Уряду листом МОН від 15.03.2023 р. №1/3668-23).
20.	Постанова КМУ "Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання зобов'язань України у сфері міжнародного науково-технічного та освітнього співробітництва» (для можливості сплати внесків за участь в програмах "Горизонт Європа" та "Євратом"	директорат науки та інновацій	надано висновки Мінекономіки та Мінцифри, не погоджено Мінфіном, надано висновок Мін'юсту
21.	Постанова КМУ "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо діяльності Національного фонду досліджень України" з метою створення офісу "Горизонт Європа" в Україні	директорат науки та інновацій	розроблено проєкт акта для подальшого погодження з ЦОВВ

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнська школа онлайн — платформа для дистанційного та змішаного навчання учнів 5-11 класів та методичної підтримки вчителів, мета якої - забезпечити кожному українському учневі та вчителю рівний, вільний і безоплатний доступ до якісного навчального контенту

Професійна освіта онлайн (<https://profosvita.online/>) - цифрова навчальна платформа для учнів закладів професійної освіти та здобувачів професійних кваліфікацій

Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва (<https://ms.nauka.gov.ua/>) – майданчик для взаємодії майбутньої мережі Національних контактних пунктів, Офісу “Горизонт Європа” в Україні, представників та експертів від України в комітетах, відповідальних за моніторинг виконання програми “Горизонт Європа” та “Євратом”, з ученими та дослідниками.

Звіти про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

Постійний моніторинг індикаторів досягнення Цілей сталого розвитку. Цілі сталого розвитку (ЦСР) є універсальним заклик до дій, щоб покінчити з бідністю, захистити планету та поліпшити життя та перспективи кожного, в усьому світі. 17 Цілей були прийняті всіма державами-членами ООН у 2015 році в межах порядку денного сталого розвитку 2030

<https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/>

Інтерактивна мапа "Освіта під загрозою" (<https://saveschools.in.ua>) для відстеження руйнувань, завданих українським закладам освіти внаслідок агресії росії проти України.

Національна електронна науково-інформаційна система “URIS” (Ukrainian Research Information System) (<https://nauka.gov.ua/>) – багатофункціональна ІТС, що забезпечує збір, формування, обробку, зберігання, використання даних та інформації про сферу наукової та науково-технічної діяльності України, забезпечує реалізацію функцій її суб'єктів, інформаційну підтримку та супроводження їх діяльності.

Open Ukrainian Citation Index (OUCI) — пошукова система і база даних наукових цитувань, які надходять від усіх видань, що використовують сервіс Cited-by від Crossref та підтримують Initiative for Open Citations.

<https://ouci.dntb.gov.ua/about/how-it-works/>

Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО) є автоматизованою системою збирання, реєстрації, оброблення, зберігання та захисту відомостей та даних з питань освіти. Власником ЄДЕБО є держава, розпорядником – МОН, а технічним адміністратором – державне підприємство “Інфоресурс”

Дія. Цифрова Освіта – Національна онлайн-платформа для розвитку цифрової грамотності (<https://osvita.diia.gov.ua/>)

Програмно-апаратний комплекс **“Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту”** (АІКОМ) – <https://aikom.iea.gov.ua> – електронна система управління освітою зі збору, зберігання, управління, використання даних у сфері освіти, що дає змогу приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення. Дана система генерує статистику в межах системи освіти, забезпечує її моніторинг

Платформа з профорієнтації здобувачів освіти – Всеукраїнський проєкт з профорієнтації та побудови кар’єри

Платформа про здорове харчування у школах “Знаймо” (<znaimo.gov.ua>) – містить ключову інформацію про реформу, нормативно-правову базу, навчальні матеріали, підказки про реформу тощо. Основне завдання платформи – інформувати освітніх управлінців, керівників закладів освіти, педагогів та батьків про зміни в системі харчування та найкращі практики організації харчування у школах

Основні **освітні статистичні дані** (2022/2023 н.р.)

Вебплатформа “Наука і бізнес” (<http://s2b.nauka.gov.ua/about>) – онлайн-майданчик для комунікації та ефективної взаємодії представників бізнесу та наукової спільноти, надання можливості бізнесу знайти науковий результат, а вченим – реалізувати власний потенціал і комерціалізувати наявні наукові результати

Перелік скорочень

PISA	Programme for International Student Assessment, Міжнародна програма з оцінювання освітніх досягнень учнів
ЗВО	заклад вищої освіти
ЗСО	загальна середня освіта
П(ПТ)О	професійна (професійно-технічна) освіта
КМУ	Кабінет Міністрів України
МОН	Міністерство освіти і науки України
НАК	Національне агентство кваліфікацій
НУШ	Нова українська школа
ОЕСР	Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD)
ЦОВВ	центральні органи виконавчої влади

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

